

KŁUKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 435 ISSN 146-9271 miesięcznik 15 marca 2022 2,50 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0142-6923

Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

W numerze:

- Aktualności
- Fotorelacja
- Wele byfyja
- Z życia Miasta
- Podania śląskie
- Sprawozdanie z prac Burmistrza
- Rozważania Prezesa
- O zdrowiu
- Kalendarium
- Poezje
- Krzyżówka
- I dużo więcej ...

Nie umarła jeszcze Ukraina - Ще не вмерла Україна

Nie umarli jeszcze Ukraina ni chwala ni wolność,
Jeszcze do nas, bracia młodzi, uśmiechnie się los.
Zginą wrogowie nasi jak rosa na słońcu,
Zapanujemy wreszcie bracia, w naszym kraju.

Ref. Duszę, ciało poświęcimy dla naszej wolności,
Pokażemy, żeśmy bracia, z kozackiego rodu.

Redaktor wydania:
Joanna Rusok

Redaktor wydania:
Janina Oleś

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Reaktywacja ulicy Ofiar Terroru

Projekt „W cieniu Szarloty - jak wydobyć potencjał miasta Rydułtowy” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 realizowany jest w ramach programu „Rozwój Lokalny”.

GDZIE? na ulicy Ofiar Terroru!

KIEDY? CO?

9 - 10 KWIETNIA Jarmark Świąteczny

14 MAJA Biesiada Rydułtowska pod „Szarlotą”

25 CZERWCA Warsztaty Kuchni Śląskiej

2 LIPCA Dzień Artystyczny

30 LIPCA Dzień Konsultacji

20 SIERPNIA Targ Staroci

17 WRZEŚNIA Jarmark Rockujący
- Dzień u podnóża „Szarloty”

Szczegóły wydarzeń dostępne będą przed każdą imprezą na plakatach, stronie internetowej miasta, w lokalnej prasie, radiu i mediach społecznościowych.

Kuchnia ukraińska - charakterystyka i przepisy

Tradycyjna kuchnia ukraińska to swoista mieszanka wpływów polskich, rosyjskich, żydowskich, mołdawskich, rumuńskich, litewskich, tatarskich oraz ormiańskich. Poznaj jej najsłynniejsze potrawy i dowiedz się nieco więcej o daniach naszych sąsiadów.

Historia kuchni ukraińskiej

Tradycyjna kuchnia ukraińska jest niezwykle bogata i zróżnicowana. Kuchnia naszych wschodnich sąsiadów swój charakter zawdzięcza wpływowi wielu obcych kultur. Na Ukrainie istnieje silny podział regionalny. Na półwyspie krymskim odnajdziemy wpływy kultury rosyjskiej, tatarskiej oraz żydowskiej. Na Bukowinie widać natomiast podobieństwa do kuchni pobliskiej Rumunii. W kuchni lwowskiej znajdziemy wpływ kultury ormiańskiej, żydowskiej, a także polskiej. Mimo, że wiele ukraińskich potraw swoje korzenie ma w kulturach innych narodów, to sposób ich przygotowywania charakterystyczny jest dla tradycji kuchni ukraińskiej.

Tradycyjne potrawy kuchni ukraińskiej

Tradycyjne potrawy kuchni ukraińskiej nie należą do wyrafinowanych, jednak zachwycają swoimi niepowtarzalnymi smakami i aromatami. Charakteryzują się prostotą i są oparte na świeżych, marynowanych i wędzonych składnikach. Podstawą są dania mączne, chleby oraz potrawy oparte na kaszach i warzywach. Istotną rolę odgrywają także ryby i mięso (wieprzowina, wołowina, baranina, drób). Dania ukraińskie są niezwykle proste w przygotowaniu. Do najbardziej znanych tradycyjnych ukraińskich specjałów należą:

- barszcz ukraiński,
- kapuśniak,
- pielmieni,
- słonina wieprzowa,
- sękacz,
- kutia,
- chleb korowaj,
- różnego rodzaju pierogi,
- bliny.

Klasyczne dania ukraińskie

Flagowym daniem Ukrainy jest barszcz ukraiński. To połączenie buraków, słoniny, kapusty i innych jarzyn. Wzbogacony dość sporą ilością czosnku oraz śmietany. Danie zza wschodniej granicy jest coraz popularniejsze w polskiej kuchni. Przepis na tradycyjną ukraińską zupę jest często modyfikowany i wzbogacany o różne składniki. Kolejną równie znaną ukraińską zupą jest kapuśniak. Warto wiedzieć, że kapuśniak zaporoski był jednym z ulubionych dań ukraińskich kozaków. Ta smaczna i sycąca zupa przyrządzana jest z kiszzonej kapusty. Najczęściej robi się ją na wywarze z wędzonego boczką lub z żeberka. Podawana jest z ziemniakami lub chlebem.

Kuchnia ukraińska słynie także z pielmieni – to rodzaj pierogów z farszem mięsnym.

Do przygotowania pielmieni potrzebne będą składniki:

Ciasto:

- 800 g mąki pszennej
- 250 ml ciepłej wody
- 1 łyżka soli

Farsz:

- 500 g mielonego mięsa wieprzowego
- 500 g mielonego mięsa wołowego
- 70 ml rosółu
- 1 żółtko
- pieprz, sól do smaku

Przygotowanie

Przygotuj farsz – mięso umieść w dużej misce. Dodaj bulion, a następnie żółtko. Dopraw solą i pieprzem. Dokładnie wymieszaj.

Przygotuj ciasto – przesianą mąkę wsyp do misy robota planetarnego Bosch MUM5, dodaj sól i stopniowo dolewaj wodę. Wyrób za pomocą miksera z hakiem do wyrabiania ciasta. Gotowe ciasto podziel na dwie części.

Jedną część odłóż na bok przykrytą ściereczką, a drugą wałkuj na plackę grubości ok. 1,5-2 mm. Szklanką wytnij kółka i nałóż farsz.

Sklej jak pierogi, a następnie połącz ze sobą rogi. Tak samo postępuj z 2 częścią ciasta do czasu wyczerpania farszu.

Pielmieni gotuj w osolonej wodzie około 3 minuty od czasu wypłynięcia.

Bardzo lubianym ukraińskim przysmakiem jest słonina wieprzowa, występująca w wersji słonej, duszonej, wędzonej i słodkiej (w deserach). Słoninę podaje się zwykle z chlebem i musztardą lub z ziemniakami. Stanowi dodatek do prawie wszystkich potraw słonych (zup i drugich dań), faszeruje się nią także inne mięsa, by były bardziej soczyste.

Ukraiński przysmak – kwas chlebowy

Ukraińskim napojem narodowym jest kwas chlebowy, który powstaje w czasie fermentacji alkoholowej i kwaśnej fermentacji chleba z dodatkiem cukru lub owoców i drożdży. Ma słodko-kwaśny smak pieczonego chleba. Doskonale gasi pragnienie i orzeźwia, dlatego idealnie sprawdza się podczas upałów. Posiada liczne właściwości zdrowotne – reguluje trawienie, wzmacnia odporność oraz obniża poziom złego cholesterolu.

Ciasta – kuchnia ukraińska

Kuchnia ukraińska to także dania na słodko. Wśród najpopularniejszych deserów króluje sękacz. Swoją nazwę zawdzięcza podobieństwu do ściętego pnia drzewa z sękami. Wyrabiany jest z ciasta biszkoptowo-tłuszczowego, pieczonego nad otwartym ogniem na obracającym się rożnie w kształcie drewnianego wałka lub wydłużonego stożka. Bardzo znanym ukraińskim wypiekiem jest chleb korowaj, znany u nas jako chleb weselny czy kołacz. Jest to duży bochenek chleba lub specjalny placek ozdobiony dekoracjami z ciasta. Kolejną słodką potrawą kuchni ukraińskiej jest kutia. W Polsce jest przyrządzana na Białostocczyźnie, Lubelszczyźnie, przygranicznych powiatach województwa podkarpackiego, a także przez Kresowian i ich potomków w różnych częściach naszego kraju w okresie Bożego Narodzenia. Deser to połączenie pszenicy i maku z bakaliami i miodem.

<https://akademiasmaku.pl/artikul/kuchnia-ukrainska-charakterystyka-i-przepisy,215>

Jak palenie wpływa na urodę? Jak wygląda skóra palacza?

Skóra palacza w ogromnym stopniu różni się od cery osoby wolnej od nałogu. Najbardziej charakterystyczne są zmarszczki palacza zlokalizowane wokół ust. U osoby palącej często dochodzi również do zaostrzenia objawów trądziku, nasilenia problemu pękających naczynek czy wystąpienia nadmiernego owłosienia na twarzy. Skutkiem palenia papierosów są także pożółkłe paznokcie i zęby.

Zmarszczki palacza – co to jest?

Palenie papierosów negatywnie wpływa na urodę, w największym stopniu odbijając się na kondycji skóry. Okazuje się, że u osób palących procesy starzenia zachodzą w przyspieszonym tempie, a dodatkowo zmiany te, pomimo możliwości współczesnej kosmetologii, często są nieodwracalne. Zaburzenia, do jakich dochodzi dotyczą, bowiem różnych układów ludzkiego organizmu. Efekt ten zostaje zintensyfikowany u kobiet, z uwagi na zaburzenia hormonalne powodowane paleniem. Wśród podstawowych mechanizmów, które odpowiadają za szybsze pojawianie się zmarszczek palacza wymienia się:

- zwężenie naczyń krwionośnych prowadzące do zmniejszenia ukrwienia tkanek;
- niedotlenienie tkanek skóry;
- Zniszczenie włókien elastynowych odpowiedzialnych za gęstość skóry;
- dysproporcje gospodarki hormonalnej przekładające się na zmniejszenie produkcji elastyny i kolagenu;

Charakterystyczne zmarszczki palacza biegną promieniście wzdłuż ust. Pośrednio zarówno przebarwienia skóry palacza, jej wiotkość i szereg innych nabytych wskutek palenia cech sprawiają, że wydaje się ona widocznie starsza. Udowodniono, że wypalenie około 20 papierosów dziennie dodaje skórze średnio 10 lat. Jak wspomniano – większości z tych zmian nie sposób naprawić.

Palenie papierosów a cera – jak wygląda skóra palacza?

Skóra palacza posiada szereg bardzo charakterystycznych, niestety negatywnych cech. Poza szybszym powstawaniem zmarszczek wokół ust, nieprzyjemnym zapachem, a także wpływem na intensywność pracy gruczołów łojowo-potowych, palenie powoduje:

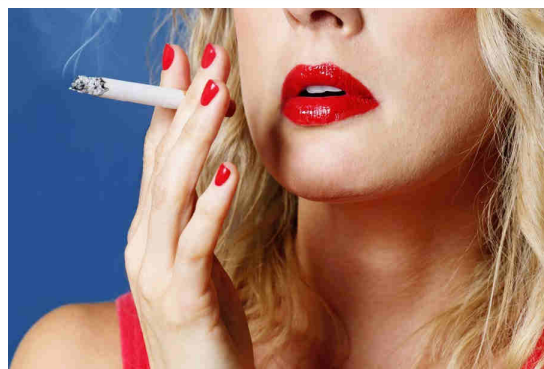
- wspomnianą intensyfikację mechanizmów starzenia się skóry;
- utratę odporności skóry, która staje się cienka, wykazuje tendencję do powstawania podrażnień oraz objawów alergii;
- pojawienie się lub zaostrzenie większości objawów trądziku;
- nasilenie problemów naczynkowych skóry z tendencjami do występowania teleangiektazji;
- pojawienie się delikatnego owłosienia skóry twarzy u kobiet wynikający z zaburzeń gospodarki hormonalnej;
- ziemisty, niezdrowy kolor skóry;
- trudności z gojeniem się ran;
- większą skłonność do występowania stanów zapalnych.

Twarz palacza dość szybko nabiera charakterystycznych cech, które trudno zakamuflować makijażem.

Żółte paznokcie – skutek palenia papierosów

Podobnie jak skóra twarzy, również dłonie ulegają przedwczesnemu starzeniu, stają się nieprzyjemnie szorstkie. Palenie w

WSZYSTKO O ZDROWIU

znacznym stopniu wpływa także na paznokcie.

- W wyniku palenia dochodzi do zmiany koloru płytki paznokciowej. Bardzo charakterystyczne dla palaczy są brunatne i żółte przebarwienia na paznokciach. Typowe są ponadto plamy na skórze zlokalizowane na wierzchniej stronie dłoni.
- Paznokcie u osób niepalących z reguły posiadają lekko różowy odcień, są gładkie, u palaczy zaś ich brzegi częściej stają się poszarpane.
- Wskutek kumulacji toksyn w organizmie paznokcie stają się kruche i mniej odporne na oddziaływanie czynników zewnętrznych, łatwo się łamią.
- Paznokcie palacza często ulegają rozwarstwieniu.

Warto wspomnieć, że palenie papierosów w ogromnym stopniu wpływa na zdrowie jamy ustnej. Zwiększa ryzyko rozwoju chorób nowotworowych, intensyfikuje dolegliwości związane ze stanami zapalnymi dziąseł, jednak przede wszystkim powoduje nieświeży oddech oraz przebarwienia szkliska zębowego. Zęby palacza posiadają charakterystyczny szaro-żółty odcień, nieraz stają się wyjątkowo ciemne i nieestetyczne. Zdarza się, że stomatolog odradza pacjentom palącym niektóre zabiegi higienizacyjne (m.in. piaskowanie zębów) z uwagi na zwiększone ryzyko powstawania intensywnych, trwałych przebarwień. Osoby palące częściej dotyka próchnica oraz choroby przyzębia.

Jak pielęgnować cerę palacza?

Pielęgnacja skóry osób palących polega głównie na przeciwdziałaniu wolnym rodnikom. W tym celu kosmetyki oraz suplementy powinny zawierać odpowiednie dawki antyoksydantów takich jak:

- koenzym Q10;
- witaminy o właściwościach przeciwutleniających – A, E i C;
- flawonoidy.

Z uwagi na intensyfikację niekorzystnego oddziaływania promieniowania UV u palaczy zaleca się stosowanie kosmetyków o zwiększonej wartości współczynnika SPF. Ze względu na duże problemy związane z utratą wilgoci w przypadku skóry palaczy, ważne, aby przyjmować preparaty pobudzające fibroblasty do produkcji kolagenu oraz zawierające odpowiednie dawki i postać kwasu hialuronowego. Niestety udowodniono, że u osób palących trudniej o zadowalające efekty zabiegów gabinetowych oraz zabiegów z zakresu medycyny estetycznej. Chęć pozbycia się nałogu może w tym wypadku być jedynym słusznym rozwiązaniem w procesie poprawy stanu urody. Rzucenie palenia pozwoli jednocześnie uniknąć szeregu komplikacji zdrowotnych.

<https://wylecz.to/twarz/jak-palenie-wplywa-na-urode-jak-wyglada-skora-palacza/>

Lucjan Malinowski, autor zbioru, którego fragmenty prezentujemy wybierając się w 1869 roku w słynną podróż etnograficzną na Śląsk poruszał się śladami Józefa Lompy. Byłoby wspaniale, gdyby pamięć o tym wspaniałym Ślązaku nie zaginęła!

Podania

Baśnie i klechdy

Amor i Psyche

Był jeden pan – a był bardzo niemocny. Miał trzy cery. Tam za wsią była studzianka a tam bardzo straszowało. Tak onemu się zachciało wody ze studzianki. Jesiby się dostał tej wody się napić, to mu będzie lepszej. Nastarsza cera padała:

- Ojczy, jak wam pódę po tę wodę.

Tak szła. Chce nabierać, a tam w studziance woła:

- Tej wody ci nie dam, podwiela mi się nie przyślubisz, iż będziesz moją.

Ona padała:

- To być nie może. Dy ja nic nie widzę.

Przyszła do dom:

- Ojczy, tam nie mogę dostać tej wody.

Szła druga:

- Dyś ty nie dostała, pójde ją.

Zaś to samo – tak było, jak przy tej pierwszej, zaś wody nie dostała, jak ta pierwsza.

Szła trzecia, ta namłodsza. Zaś przyszła ku tej studni, nabiera wody; to jej zaś powiada:

- Jesi mi się przyślubisz, że moją będziesz, to se jej nabier.

Ona powiada:

- Ja przyślubię ci się, iż cię se weznę.

Tak pod wieczór się zaćmiło, coś tukaj się smyczy w takiej krówskiej skórze. Przydzie do sieni i kłupie na dzwierz. Musiała iść otworzyć. Otwiera – tu zlekła się, ale się przeżegnała święconą wodą, tak jak jej to wzieno śpiewać:

Weż jakoś mi powiadała,

Kiejś ode mnie wodę brała

Moją miłą być,

Pódz mi otworzyć.

A wszyscy musieli z izby wyjść, jeny ona sama z nim została. Tak jej zaś mówiła:

Weż jakoś mi powiadała,

Dyś ode mnie wodę brała.

Moją miłą być,

Pódz ze mną leżeć.

Potem ciepnęł ze siebie tę skórę i to był taki szumny Panic, co nie było (drugiego) we świecie.

Jako była dwanaście godzina, to zaś skórę na siebie obłókł a zaś musiał precz do tej wody.

Na drugi dzień zaś przyszedł, zaś kłupał na dzwierz. Ona szła otworzyć, już z wielką radością, bo mu bardzo przła. Zaś musieli wszyscy wyjść, a on jej zaś padał:

Weż jakeś mi powiadała,

Dyś ode mnie wodę brała.

Moją miłą być,

Pódz ze mną leżeć.

Jak było zaś dwanaście w nocy, zaś zblekł tę skórę ze siebie, zaś był szumny Panic, tak ją prosił, ażeby żadnemu tego nie powiadała, aże go ona wybawi z tego. Ale ta się przecę matce przyznała, iż jest bardzo szumny Panic z niego. Że on tę skórę dycki zblecze a da ją pod łóżko. Na trzecią noc, jak on przyszedł, matka czym prędzej chlebowy piec utopiła (zapaliła), a po cichutku do izby wlaźła, a tę skórę do pieca wrzuciła. Wtem ten już ocucił i czym prędzej się chciał oblekać (a skóry) nie było. Toż krzyk obadwa:

- Kędy ta skóra?

Matka usłyszała, przybiegła ku nim a powiedziała, iż ją do

chlebnego pieca wrzuciła. I tak się cała zbiegła. Naciągali oba tę skórę, ale już nie stykało. Potem się we wielkim żalu rozeszli. A mówił jej, iż musi iść jeszcze aż za czerwone morze na pokutę.

Potem dała se ona zrobić żelazną łaskę, żelazne strzewiki i kotlik żelazny, a szła go łowić. A we dnie, w nocy płakała o niego, a lzy do kotlika kapły. Tak przyszła do jednego lasa, bardzo daleko. Tam była jedna chałupka. Tam kłupała na dzwierz, wyszła stara babka:

- Dzieweczko, cóż to tu chcesz?

Prosiła bardzo o nocleg. Padała ta babka:

- Moje dziecię, ja cię nie mogę nocować, bo mój chłop jest miesiąc, tak on wszystko wyświeci, choćby jeny do kątka za piec.

No, toż ją już przyjena. I przyszedł (chłop):

- Pfi! Parparusza! Śmierdzi mi tu człowiecza dusza. Powiadaj, kogo tu masz?

- No, nie mam, jeny jedną dziewczkę, co idzie swojego miłego szukać. A jesibyś ty ta nie widział?

- Jach nie wynajdł nic, ale idź do mego brata, on jest słoneczko, ten wyświeci wszędy; ale to jeszcze jest sto mil tu otdąd.

Tak poszedł, odwiózł ją za ten las i dał jej orzech. Toż ona szła, ale jeny płakała do tego kotlika. Jak zaś przyszła do wielkiego lasu, tam się jej zaświeciło światło w chałupce. Poszła, kłupała na dzwierz. Zaś wyszła stara babka otworzyć:

- Cóż to tu kłupie?

- Ja, starzynek, idę swojego miłego łowić.

- A kędyś też tu przyszła; tukaj ptaszek nie doleci i miesiąc nie doświeci, ani wiatrak nie odmuchi, a tyś tu tak z daleka przyszła?

A ona jej powiedziała:

- Juzech żelazną łasczka utykała i kotliczek łzów jech napłakała, a jeny go najść nie może.

No, tak przyszedł chłop, jak było dwanaście wieczór i zaświecił na piec – to było słoneczko – i powiadał:

- Pfi! Parpusza, śmierdzi mi tu z tego świata dusza; powiadaj, kogo tu masz?

Tak ona powiadała:

- Mam tu jedną dziewczynkę na noc, idzie swego miłego szukać. Jeśliś go tam kędy nie widział?

- Nie widziałech, ale idź do mojego brata – ten jest wiatr – ten wydmucha, ka jaka dziurka jeszcze jest: sto mil tu otdąd.

Dał jej orzech, no tak potem szła a zaś płakała, jak przyszła do lasa, zaś się chałupka jej zaświeciła. Szła, kłupała na dzwierz. Wyszła jej zaś stara babka otworzyć:

- Cóż to tu kłupie? A cóż sam też przyszło? Dyć tu miesiąc nie doświeci, ani słońce nie doświeci, ani zając nie dobiegnie, a tyś tu przyszła.

- Ja idę swojego miłego łowić. Juzech była u miesiąc, byłach już u słoneczka – a słoneczko mie tu posłał do wiatru, iż on mi go wynajdzie.

I prosiła o nocleg choć do kącika za piec. Jak było dwanaście, to przyszedł wiatr, zaś mówił:

- Pfi! Parparusza, śmierdzi mi tu tam z tego świata dusza. Powiadaj, kogo tu masz.

- Toż mam tu taką dziewczkę, co idzie swego miłego łowić – jesib go tam kędy nie widział?

- Nie widziałech ta nic, ale zajtra rano to się rozpuszczę we wielkiej (burzy) jesi go tam udrzę.

A potem wołał ją na wieczrę. Jedli kurzę:

- Tak te kości se pobieraj wszystkie a skowaj.

A dał jej orzech a wyszedł z (wielką) burzą. Tak go tam udrzał. Przyszedł do dom i powiadał jej:

- Jest tam psem za tym morzem. Idź!... Jak pódiesz przez to morze, to se te kości kładź, co będziesz po nich przelazować.

Potkał ją pies, tak dała mu kość jedną, tak potem brakowało. Toż urła se mały palec u ręki, położyła aż mogła przeleźć. Jak ta przyszła, to on był w zamku. Już był ożeniony. Prosiła do służby, choć gęsi

paść. I przyjeni ją. Jak gnała gęsi, to rozłupała jeden orzech, a tam były strzebne szaty w nim. Bardzo się tej pani (w zamku) te szaty podobały i prosiła, żeby jej te szaty sprzedała. Ona powiadała:

- Ja ich im podaruję, jeny mi pozwolą z jeich panem jedną noc leżeć.

Pozwoliła. Dała mu się napić (trunku na spanie) ta pani, a potem wrzucili go ku niej do łóżka. W nocy ona go bardzo prosiła, wołała, płakała:

- Mój złoty, mój miły, krówska skóro, coch ja z tobą tę skórę naciągała, żelazne strzewiki obiegała, żelazną laskę otykała i kotlik łzów naplakała, nizech cię znała.

Był tam wachlarz na placu przed oknem. Wszycko słuchał, jak tak ona urzekała a bardzo się dziwował, co też to. Na rano ona nic z nim nie dokazała, nie dostać nie mogła słowa od niego. Potem ten wachlarz meldował panu, iże z tą gęsiarką leżał, a ta mu tak a tak mówiła.

- Mój miły, moje złoto, krówska skóro, cochamy ją społem naciągali, aźby się jeno był do niej zawinął, ale już nie szło.

Tak on się zaraz dowiedział, iż to była ta jego pierwsza, co go wybawiła.

Na drugi dzień gęsiarka wstała i zaś gęsi gnała i rozłupała drugi orzech. I były złote szaty w nim. Na drugą noc zaś tak było, jak ta pierwsza. Zaś bardzo urzekała, jak go ku niej włożyli:

- Mój najmilszy, złoty, kochany, coś miał być mężem. Wiesz, jakechmy tę skórę naciągali, aźby się jeny był do niej zawinął.

Zaś wachlarz wysłyszał, na rano zaś mu to powiedział.

Jak mu na trzecią noc dali (trunku na spanie) pić, to puścił mimo gęby. Potem palili mu podeszwy, jesi czuje. Ale ten tak trwał, aż nie dał znaku od siebie. Potem jak go tam wrzucili do łóżka ku niej, toż ta go oblapała, całowała, a prosiła jeno mu:

- Mój najmilszy, coś miał być mężem. Wiesz, jakechmy tę skórę naciągali, ażebychmy cię zaś do niej zawinęli... Teraz cię znała. Nie mogę od ciebie słówka dostać. Moja namilejsza krówska skóro!

Tak on ją chycił za kark, a bardzo pocałował i powiadał jej:

- Od dzisiaj moja pani, rano tobie będzie służył cały dwór.

Rano pani woła:

- Gęsiarko, stawaj, gęsi gnać!

Pan powiada:

Nie, pani leży, a pani będzie gęsiarką, co pierwszej była panią!

I potem społem żyli do śmierci i do dzisiejszego dnia, jeśli żyją, to się dobrze mają, a jeśli nie, to już ziemię gryzą.

Czterej synowie chałupnika królownę wybawili

Był jeden chłop chałupnik (biedny chłop nie posiadający gospodarstwa) i miał czterech synów. Ci synowie jak dorośli, (tak) ten najstarszy syn:

- Ojczy, trza nam do nauki iść, zaprosicie sąsiadów, zróbcie nam gościnę, pójdziemy do nauki.

Tak ich zaprosił i kmotra. Jak się pogościli, tak ten kmotr (powiada):

- Synku – temu najstarszemu – za cóż się chcesz uczyć?

- Obcych wszycko wiedział.

- A ty drugi – ty za co?

- Obcych wszycko sprawił.

- Ty trzeci, ty za co?

- Za myśliwca.

- A ty szwarty, ty za co?

Nie chciał powiedzieć. Tak się go ten krzesny po trzecie pytał, ale on nie chciał powiedzieć. Tak ten krzesny prawil:

- Choćby za złodzieja, to będę!

Ojcowie płakali, ten krzesny prawil:

- Kto umie ukraść, to umie i skować.

Za czternast dni ten starszy prawil ojcowi:

- Ojczy, pójdziem do nauki na siedem lat.

Tak wyszli aż do lasa. Jak przyszli do lasa, były (tam) cztery cesty. I ten najstarszy prawil:

- Pójdziemy każdy jedną cestą, za siedem lat aż zaś się tu zej-

dziemy na tym miejscu.

Za siedem lat wszycko czterze na to miejsce się zeszli. Szli do tacika. Tak ten najstarszy prawil:

- Ojczy, sąście chudobni, tak każdy swoje rzemiosło pokażemy.

Ten najstarszy prawil:

- Jest tu wrona, ma wajca (jajka) i siedzi na nich. Tak ty złodziej pódziesz i ukradniesz wajce.

Złodziej szedł, ukradł to wajce i przyniósł go.

- Teraz ty, myśliwiec, strzelisz go [w to jajko – przyp. red.].

Tak go dali na deseczkę, co go było widać jak groch. Myśliwiec strzelił, aż się rozleciało. Tę deseczkę przynieśli z tym wajcem.

- Teraz ty, co wszytko sprawisz, spraw to wajce.

Ten, co wszycko sprawil, pozbiarał te kaski, złożył i było wajce całe.

- Teraz ty, złodziej, zanieś go zaś wronie, nacechuj go.

Tak nacechował go. Było wronie tak, jak z tych drugich. I tak ojcu sztuki pokazywali.

Jeden król miał Jonę pryncesę, ale bestyja mu ją wziena do zamku na wyspę. Król i królowa wielki lament czynili a byli smutni. Tak ten najstarszy syn prawil:

- Ojczy, nie możemy tu być, bo macie biedę, ale naszemu królowi pryncesa się straciła, pójdziemy do króla, będziemy patrzeć, aż ją dostaniemy. Aż my też możemy dobrze żyć na świecie.

Tak tam szli, meldowali się u króla. Ten, co wszycko wiedział:

- Najjaśniejszy królu, straciła się im pryncesa; my bychmy im radzi ją nazad przywiedli.

Król odpowiedział:

- Jeśli ją przywiedziecie, wasze królestwo!

Tak ten, co wszycko wiedział:

- Najjaśniejszy królu, muszą nam dać jeden okręt, życia na sztwierć roku a ze główceczek (poduszka) bez pierza.

Król im wszycko dał i cztery (karabiny). Jechali, jak niedaleko byli tego zamku, to ten, co wszycko wiedział:

- Musimy jeszcze czekać, bo bestyja na lądzie. Jak przyleciała, to musiała iskać pryncesa. Siedem lat pryncesa człowieka nie widziała – i tak prawil złodziejowi: - Jest już doma, już iska, tak ty, złodziej, idź po nią, weź zagłówek, włóż mu pod głowę i weź pryncesa na rękę. Uwijaj się na okręt, niż ocuci.

Tak on też szedł po nią:

- A uwijaj się!

Szedł ten złodziej, przyszedł do świetnika (światlica, główna część domu), kędy ona była. Ona (nie) widziała za siedem lat człowieka, tak bardzo rada była, aż cała uderkotała (drżała). Kiwała na niego, aźby wyszedł, jak ocuci (bestyja), to go żeźre. A on nic, jeny szedł k niej, wzion za rękę a na okręt z nią tak skoro. Jak przyszli na okręt, pilnowali do dom. Bestyja okuciła (i) za nimi, za tą księżniczką leciał. Tak ten, co wszycko wiedział, powiadał:

- Już leci – tak prawil temu myśliwcowi – niedaleko jest.

Myśliwiec strzelił, zakurzyło się, ale jej nie zabił. Bestyja leciała za nimi. Tak myśliwiec wzion drugą flintę, trzecią i szwartą a ze wszystkich czterech puścił. Była postrzelona, ale do okrętu pizła i dziurę wybiła, aż się woda garła. Ale ten, co wszycko sprawil, miał wszycko gotowe, okręt sprawil, co tę wodę zastawił, co okręt był dobry. Po-tem bezpiecznie do dom jechali.

Król sztwierć roku przychodził z królowną naprzeciwko jechali w kolasie. Jak widzieli, że okręt jedzie, radzi byli, iże jechali, ale pryncesy nie widzieli. Tak ci czterze na króla kiwali, aźby jechał do dom, a oni jechali po morzu aż pod zamek. Pod zamkiem zleźli ci czterze i pryncesę za rękę wiedli aż do zamku. Król i królowa bardzo radzi byli, iż pryncesę nazad dostali. Wielką gościnę zrobili a inszych królów na (nią) zaprosili. Jak się pogościli, tak tacik prawil:

- Moja prynceso, ktere go chcesz, to se go weź, będzie królem, a ty królowną.

Tak se wziena złodzieja; ten był królem, a bracia ministrama. Ojca i matkę sobie wzieni.

Źródło: „Powieści ludu na Śląsku” Wydawnictwo Literackie, Kraków 1953. c.d.n

SPRAWOZDANIE z PRAC BURMISTRZA i URZĘDU

za okres od 20 stycznia 2022r. do 16 lutego 2022r.

Referat Inwestycji

1. PRZEBUDOWA ULICY OFIAR TERRORU NA ODCINKU OD NR 85 DO NR 91

Wykonawca robót, firma A&M Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Mateusz Kuhn, zrealizował roboty związane z budową kanalizacji sanitarnej, budową kanalizacji deszczowej, wykonaniem podbudowy na odcinku 650 m². Prowadzone są roboty związane z układaniem krawężnika granitowego oraz roboty elektryczne związane z zabezpieczeniem istniejących kabli energetycznych.

Termin realizacji robót budowlanych: 30 kwietnia.

Wartość umowy: 1 296 054,30 zł.

2. PRZEBUDOWA TERENU PRZY ZBIORNIKU WODNYM „MACHNIKOWIEC” CELEM UTWORZENIA MIEJSCA USŁUG SPOŁECZNYCH – ETAP II

Wykonawca robót budowlanych, Zakład Produkcyjno-Remontowo-Budowlany Artur Marcinek, zrealizował roboty związane z:

- wykonaniem podbudowy nawierzchni utwardzonej przy schodach od strony tarasu widokowego,
- montażem instalacji elektrycznej budynku magazynowo-sanitarnego.
- Obecnie prowadzone są roboty związane z:
- niwelacją podłoża w rejonie budowanego zadania,
- wykonaniem warstwy chudego betonu pod mur oporowy w rejonie widowni od strony Machnikowca,
- zabudową mat przerosłych w rejonie wyjścia ze schodów terenowych na ścieżkę rowerową,
- wykonaniem robót wykończeniowych budynku magazynowo-sanitarnego.

Na zadaniu prowadzony jest nadzór inwestorski i autorski.

W trakcie realizacji robót budowlanych, mając przede wszystkim na uwadze poprawę bezpieczeństwa wszystkich użytkowników przebudowywanego terenu oraz ochronę przewidzianych obiektów małej architektury, stwierdzono konieczność wykonania oświetlenia terenu wraz z systemem monitoringu.

W związku z powyższym, w dniu 2 lutego został zawarty aneks z wykonawcą robót budowlanych na roboty dodatkowe na wartość 141 878,88 zł.

Termin realizacji umowy nie uległ zmianie.

Z uwagi na wystąpienie robót dodatkowych umowa z inspektorem nadzoru uległa zmianie w zakresie wynagrodzenia, proporcjonalnie do wartości nadzorowanych robót dodatkowych, tj.: o wartość 1 659,98 zł.

Termin realizacji umowy, tj. wykonanie robót budowlanych wraz z uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie: do dnia 29 kwietnia.

Wartość umowy: 1 783 878,88 zł.

Wartość umowy na pełnienie nadzoru inwestorskiego: 20 109,98 zł.

3. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIASTA - III ETAP

Wyboru wykonawcy robót budowlanych przewiduje się dokonać w II kwartale 2022 r.

Naprawa szkody spowodowanej ruchem zakładu górniczego określona w zawartej ugodzie z PGG KWK ROW Ruch Rydułtowy nastąpi również w roku 2022.

4. PRZYŁĄCZENIE BUDYNKÓW MIESZKALNYCH NA OSIEDLU KAROLA DO CIEPŁOCIĄGU WRAZ Z ICH TERMOMODERNIZACJĄ

Trwa rozliczenie inwestycji.

5. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W MIESZKALNYCH BUDYNKACH KOMUNALNYCH

Budynek przy u. Barwnej 1

W dniu 18 stycznia zawarto aneks nr 3 na roboty dodatkowe, obejmujące modernizację instalacji zimnej wody, elementy uzupełniające wyposażenie kotłowni oraz odprowadzenie wód z budynku, a także wydłużającego termin realizacji umowy do 15 kwietnia. Łączna wartość robót dodatkowych wynosi brutto 82 823,72 zł. Wskazane wyżej roboty wykraczają poza przedmiot zamówienia opisany dokumentacją projektową i są konieczne do prawidłowego wykonania zakresu podstawowego. Jednocześnie koniecznym było zawarcie aneksu nr 3 w zakresie nadzoru inwestorskiego prowadzonego przez STUDIO POŁOM-SCY Edyta Połomska, zwiększającego zakres umowy o nadzór nad robotami dodatkowymi. Wartość nadzoru wzrosła o 1 296,03 zł. Z uwagi na okres zimy i niesprzyjające warunki atmosferyczne, roboty związane z ukończeniem prac na elewacjach zostały wstrzymane i przesunięte do momentu występowania temperatur zewnętrznych korzystnych do ich wykonania.

Wartość umowy na roboty budowlane: 1 162 941,21 zł brutto.

Termin zakończenia robót: 15 kwietnia.

Wartość nadzoru inwestorskiego: 18 197,74 zł brutto

Budynek przy ul. Gen. Józefa Bema 6,6a i Gen. Józefa Bema 28

Dla budynków przy ulicy Gen. Józefa Bema 6 i 6a trwają prace projektowe wykonywane przez Studio Architektury Bober Waldemar Bober.

Wartość umowy: 10 824,00 zł

Termin opracowania: 29 marca.

Dla budynku przy ulicy Gen. Józefa Bema 28 trwają prace projektowe wykonywane przez DSW Projekt Sp. z o. o. W dniu 2 lutego wpłynęło pismo wniosku-jące o przesunięcie terminu realizacji umowy z uwagi na okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19 pracownika odpowiedzialnego za realizację umowy.

Wartość umowy: 6 900,00 zł

Termin opracowania: 15 lutego.

W odpowiedzi na wniosek skierowany do Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o. o. a dotyczący zawarcia umowy przyłączeniowej do sieci gazowej, Miasto otrzymało odpowiedź odmowną. Odmowę realizacji przyłączenia argumentowano brakiem warunków ekonomicznych. Ponowne złożenie wniosku o przyłączenie budynków do sieci gazowej jest możliwe nie wcześniej niż w roku 2023. Wystosowano ponownie pismo z wnioskiem o przyłączenie budynków.

Budynek przy ul. Ofiar Terroru 49 i 70, budynek przy ul. Adama Mickiewicza 6, budynek przy ul. Bohaterów Warszawy 38,

Trwają prace projektowe wykonywane przez Studio Architektury Gamma Sp. z o. o. z Białegostoku. Obecnie projektant nanosi poprawki i uzupełnienia do projektów budowlanych, w związku z wniesionymi przez nas uwagami. Termin opracowania dokumentacji dla termomodernizacji wyżej wymienionych budynków upłynął w dniu 10 stycznia.

Wartość każdej z umów: 41 820,00 zł.

Budynek przy ul. Raciborskiej 242, 244 i 427

Dla każdego z budynków trwają prace projektowe wykonywane przez Studio Architektury Gamma Sp. z o. o. z Białegostoku. Obecnie projektant nanosi poprawki i uzupełnienia do projektów budowlanych w związku z wniesionymi przez nas uwagami. Termin opracowania dokumentacji dla termomodernizacji wyżej wymienionych budynków upłynął w dniu 17 stycznia.

Wartość każdej z umów: 39 360,00 zł.

Budynek przy ul. Ofiar Terroru 49

Trwają prace projektowe. Dokumentację projektową opracowuje Studio Architektury Bober Waldemar Bober z Radlina na wartość: 41 451,00 zł.

Termin realizacji: 18 czerwiec.

Budynek przy ul. Ofiar Terroru 78

Trwają prace projektowe wykonywane przez Studio Architektury Bober Waldemar Bober. W dniu 4 stycznia zawarto aneks do umowy na przyłączenie budynku do sieci ciepłowniczej.

Wartość umowy: 29 151,00 zł

Termin opracowania: 29 maj.

6. MODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2

Wykonawca, Firma Usługowo-Handlowa "B.I.T" Jerzy Brzoska, przystąpił do robót budowlanych. W wyniku prowadzonego postępowania na pełnienie nadzoru inwestorskiego w branży instalacyjnej, elektrycznej oraz telekomunikacyjnej zostały złożone dwie oferty cenowe w wysokości 27 675,00 zł i 38 840,00 zł.

Najkorzystniejszą ofertę złożyła firma HML-PROJEKT Sp. z o. o., z którą została podpisana umowa na pełnienie funkcji inspektora nadzoru.

Wartość umowy 27 675,00 zł.

Wartość kosztorysowa zadania: 3 592 885,72 zł
Termin zakończenia robót: 10 sierpień.

7. MODERNIZACJA DROGI OSIEDLE ORŁOWIEC OD BUDYNKU NR 76 DO BUDYNKU NR 94

Trwa procedura wydawania decyzji pozwolenia na budowę w zakresie kanalizacji deszczowej oraz przebudowy dróg wewnętrznych i muru oporowego.

Termin opracowania dokumentacji i uzyskania pozwolenia na realizację robót: do 28 lutego.

Wartość umowy: 22 000,00 zł.

8. MODERNIZACJA OSIEDLA NA WZGÓRZU - ETAP I

Firma Usługi Projektowe „Kołodziejska-Derbis” z Wodzisławia Śl. opracowała i przekazała aktualizację przedmiaru robót i kosztorysów inwestorskich na realizację robót budowlanych w celu przygotowania przetargu na roboty budowlane.

9. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKU KOMUNALNEGO – OSIEDLE KAROLA 21 w RYDUŁTOWACH

Złożono wniosek o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Planowane rozstrzygnięcie – pierwszy kwartał 2022 r.

10. MODERNIZACJA UL. NOWEJ

Toczy się postępowanie w sprawie udzielenia zgody na odstąpienie od przepisów techniczno-budowlanych.

11. MODERNIZACJA UL. BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO

Planuje się pozyskanie środków z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

12. BUDOWA PUNKTU PRZESIADKOWEGO PRZY UL. OFIAR TERRORU

W wyniku ogłoszonego postępowania na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę budynku punktu przesiadkowego na terenie byłego dworca PKP wraz z niezbędnym zagospodarowaniem przyległego terenu zostało złożonych 7 ofert w przedziale cenowym od 62 730,00 zł do 159 900,00 zł. Trwa badanie ofert.

Wartość inwestycji: 1 415 589,18 zł.

13. POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI ZAMIESZKANIA – ADAPTACJA SZTOLNI ĆWICZEBNEJ NA STRZELNICĘ SPORTOWĄ

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rozwoju Lokalnego. W wyniku ogłoszonego postępowania na opracowanie dokumentacji projektowej obejmującej zmianę sposobu użytkowania pokopalnianej sztolni ćwiczebnej na strzelnicę sportową zostały złożone 3 oferty w przedziale cenowym od 196 800,00 zł do 346 860,00 zł. Z uwagi na ceny ofert, które znacznie przewyższały kwotę jaką zamierzano przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, tj. 54 758,00 zł, postępowanie zostało unieważnione.

Wartość inwestycji: 747 917,95 zł.

14. WYKONANIE PODNOŚNIKA SCENICZNEGO W BUDYNKU RYDUŁTOWSKIEGO CENTRUM KULTURY „FENIKS”

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rozwoju Lokalnego. W ramach inwestycji planuje się dostarczenie i montaż podnośnika scenicznego do sali teatralnej.

Wartość inwestycji: 53 508,20 zł.

15. ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH W REJONIE BYŁEGO SZYBU LEON III POD BUDOWĘ OSIEDLA MIESZKANIOWEGO

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rozwoju Lokalnego. Przygotowano opis przedmiotu zamówienia na wykonanie dokumentacji pro-

jektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego na budowę układu komunikacyjnego obejmującego budowę drogi dojazdowej wraz z odwodnieniem oraz oświetleniem od ul. Adama Mickiewicza w kierunku ul. Ofiar Terroru oraz planowanego centrum przesiadkowego.

Wartość inwestycji: 2 884 826,31 zł

16. BUDOWA UL. NOWEJ NA ODCINKU OD UL. ORŁOWSKIEJ DO UL. STREFA GOSPODARCZA CELEM UDROŻNIENIA TERENÓW INWESTYCYJNYCH

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rozwoju Lokalnego. Celem przedsięwzięcia jest budowa odcinka drogi publicznej o długości około 600 m, wyposażonej w urządzenia bezpieczeństwa ruchu, system odwodnienia oraz oświetlenie uliczne. Dzięki budowie odcinka drogi zostaną udostępnione nowe tereny inwestycyjne.

Wartość inwestycji: 4 808 043,91 zł

17. BUDOWA DROGI ŁĄCZĄCEJ UL. RACIBORSKĄ z UL. GAJOWĄ WRAZ z MODERNIZACJĄ UL. GAJOWEJ

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Ogłoszono zapytanie ofertowe na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego w zakresie budowy drogi łączącej drogę wojewódzką: ul. Raciborską z drogą gminną ul. Gajową wraz z oświetleniem i odwodnieniem oraz budowę ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ulicy Gajowej od ul. Gen. Józefa Bema do ul. Jesionowej. Termin składania ofert do dnia 21 stycznia.

18. BUDOWA ZABEZPIECZEŃ PRZECIWPOWODZIOWYCH NA TERENIE MIASTA RYDUŁTOWY

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W wyniku ogłoszonego zapytania ofertowego na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dotyczącego zabezpieczeń centrum miasta przed zalewaniem poprzez czasowe gromadzenie nadmiaru wód, do dnia 13 stycznia wpłynęły 3 oferty w przedziale cenowym od 77 490,00 zł do 246 000,00 zł.

19. BUDOWA ZABEZPIECZEŃ PRZECIWPOWODZIOWYCH NA TERENIE MIASTA RYDUŁTOWY

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W wyniku ogłoszonego zapytania ofertowego na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dotyczącego zabezpieczeń centrum miasta przed zalewaniem poprzez czasowe gromadzenie nadmiaru wód, najkorzystniejszą ofertę złożył Krzysztof Kraus Inżynieria Wodna, z którym została zawarta umowa.

Wartość umowy na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego: 77 490,00 zł

Termin realizacji umowy: 15 kwietnia.

20. OŚWIECENIE ULICY SPOKOJNEJ

Przygotowuje się materiały w celu ogłoszenia zapytania ofertowego na wykonanie dokumentacji projektowej oświetlenia na fragmencie ulicy Spokojnej.

Wartość kosztorysowa zadania: 64 000,00 zł.

Kartka z kalendarza Marzec

8 III - Międzynarodowy Dzień Kobiet,

18 III 1596r. - król Zygmunt III Waza przeniósł stolicę z Krakowa do Warszawy,

20 III 1921r. - odbył się plebiscyt na Górnym Śląsku,

18 III 1596r. - król Zygmunt III Waza przeniósł stolicę z Krakowa do Warszawy,

17 III 1865r. - urodził się pierwszy prezydent Polski Gabriel Narutowicz,

24 III 1921r. - urodził się ks. Franciszek Blachnicki, budowniczy Domku Maryi i Groty, założyciel ruchu oazowego „Światło - Życie”.

7 III 1992r. - Rada Miasta Rydułtowy wybrała burmistrza; został nim Zbigniew Seemann, zaś zastępcą Leon Tatura,

w marcu 1996r. otwarto nowy Urząd Pocztowy na ulicy Plebiscytowej,

13 III 1998r. - Rydułtowianka Krystyna Garbas po raz pierwszy reprezentowała miasto w Katowicach na imieninach Krystyn,

w marcu 1999r. ukazał się pierwszy numer miesięcznika „Na Ratuszu”,

28 III 1999r. - ks. arcybiskup Damian Zimoń erygował samodzielną parafię na Kalwarii Pszowskiej,

23 III 2002r. - miał miejsce tragiczny wybuch metanu na naszej kopalni; zginęło 3 górników, 7 było rannych,

4 III 1880 r. - w Drozdowie koło Łomży urodził się ks. Kazimierz Lutosławski, autor projektu Krzyża Harcerskiego oraz wielu książek o harcerstwie,

5 III - Dzień Teściowej,

21 III 1685r. - urodził się niemiecki kompozytor Jan Sebastian Bach,

6 III 1475r. - urodził się włoski artysta Michał Anioł,

2 III 1918r. - urodził się Józef Burzywoda, pfm oraz porucznik Wojska Polskiego, zginął w bitwie pod Monte Casino,

6 III 1999r. - zmarła druhna Jadwiga Jeż - Kupkova,

2 III 1982r. - zmarł hm. Konrad Rezner, komendant Środowiska Rydułtowy.

zebrał Stanisław Brzęczek

Hymn Ukrainy

Hymn Ukrainy nosi tytuł "Szczę ne wmerła Ukrajiny ni sława, ni woła". Pieśń powstała w 1862 roku, autorem słów jest etnograf i poeta Pawło Czubynski, zesłaniec. Muzykę w 1863 skomponował greckokatolicki ksiądz Mychajło Werbycki kompozytor, pierwotnie jako pieśń do sztuki teatralnej „Zaporożcy”. Po utworzeniu państwa ukraińskiego w 1917 roku pieśń stała się hymnem państwowym i ponownie w 1992 roku.

Historia

Podczas rewolucji ukraińskiej w 1917 roku została oficjalnie przyjęta jako hymn. Zabroniona w okresie włączenia Ukrainy w strukturę ZSRR, powróciła wraz z gorbaczowską pierestrojką. W 1992 roku Parlament Ukraiński przyjął jedynie melodię hymnu. (Według Feliksa Konecznego) Hymn Ukrainy wzorowany był na słowach Mazurka Dąbrowskiego, pieśni Legionów Polskich we Włoszech, napisanej przez Józefa Wybickiego, od 1927 roku oficjalnego hymnu Rzeczypospolitej Polskiej. Tekst miał być ustalony odrębną ustawą, ale powołana komisja konkursowa uważała, że żadna z proponowanych wersji nie jest odpowiednia dla hymnu. Kiedy na wniosek prezydenta Łeonida Kuczmy za słowa hymnu, przyjęto pierwszą zwrotkę z refrenem nieco zmienionego wiersza Czubyńskiego. W 2003 roku Rada Najwyższa podjęła ostateczną decyzję w tej sprawie.

Hymn Ukrainy - kontrowersje

Kontrowersje dotyczyły m.in. podobieństwa początkowych słów hymnu: Jeszcze Ukraina nie umarła... do hymnu Polski: Jeszcze Polska nie zginęła.... Wspomniana zmiana treści pierwszej zwrotki polegała na zastąpieniu nazbyt pesymistycznych słów Szczę ne wmerła Ukrajiny ni sława, ni woła słowami Szczę ne wmerła Ukrajiny i sława, i woła (tzn. zamiast „Nie umarła jeszcze Ukraina, ani chwała, ani wolność” wersja „Nie umarły jeszcze Ukrainy i chwała, i wolność”). W drugim wersie słowa brattia ukrajinci (bracia Ukraińcy) zastąpiono brattia młodiji (bracia młodzi). Zwrotki drugiej, wobec wspomnianych kontrowersji, jak również trzeciej w oficjalnych wykonaniach hymnu nie używa się, przestając na zwrotce pierwszej i dwukrotnym refrenie.

Nie umarła jeszcze Ukraina - Ще не вмерла Україна

Nie umarła jeszcze Ukraina ani chwała, ani wolność,
Jeszcze do nas, bracia Ukraińcy, uśmiechnie się los.
Zginą wrogowie nasi jak rosa na słońcu,
Zapanujemy i my bracia, w naszym kraju.

*Duszę, ciało poświęcimy dla naszej wolności,
Pokażemy, żeśmy bracia, z kozackiego rodu.*

Staniemy bracia do krwawego boju od Sanu do Donu,
Panować w domu ojców nie damy nikomu.
Czarne Morze się uśmiechnie, diad Dniepr rozraduje,
W naszej Ukrainie dola się odmieni.

Duszę, ciało...

Praca rąk i zapal szczery swoje dopowiedzą
I wolności pieśń huczna po kraju się rozleje,
Za Karpaty się odbije i po stepach zagrzmi,
Chwała Ukrainy stanie między narodami.

Duszę, ciało...

Starki, mamulki i frelki - wspomnienia Barbary Szmatloch

Kej przichodzi **8 marca - Dziyń Kobiyt** i zaroz zacnie sie godka, co to jedyn je uznowo, a inkszy niy. A wszystko "skuli" (z powodu) tego, co te świąnto ponoć wymyśleli komunisty. Psinco prowda. „Wynokwiajom” (zmyślają), coby „uszporować” (zaoszczędzić) na „blumach” (kwiatkach) i dobrego słowa niy pedzieć. A keby jym roz prziszło bez cołki dziyń w doma gospodarzyć, to wolom zrobić dwie „szychty” (dniówki).

Komunistow wielce „mierzyło” (denerwowało), co wszystkie świąnta som kościelne, a 1 Moj i rewolucjo koždy łobchodzył, ale z daleka. A że niy „poradzili” (potrafili) tego „ściyrpieć” (znieść), beztoż tyn dziyń jym bardzo pasowoł. Bo wtynczos łoni niby nic niy chcieli, a jeszcze dowali. A było tego tela, co kot napłakoł. Babske świąnto przywyndrowało aże z Hameryki, kaj je łobchodzili po roz piyrszy w 1909 r.

Ale łoni tyż niy byli piyrsi, bo już hań downo mieli Matronalia, kej to kobiyty sie strojiły, a chopy dowali jym łostomajty „gyszynki” (prezenty). Hamerykanki „niy dały se spodobać” (nie pozwoliły się lekceważyć), co w robocie zarobiały myni niżli chopy i coby dać tym, co niymi „reskiyrowali” (rządzili) i chcieli je „wycyckać” (wykorzystać), „wyćwika” (nauczkę), zaczy sztrajkować. „Spokopiły” (zrozumiały), co „w kupie” (razem) idzie zrobić wyncy. Za niymi poszły inksze i zaczy sie dopominać ło swoje na cołkym świecie, nawet w Rusach. A potym roz na rok, 8 marca, zbiyrały sie, coby wyskym kerzi niy chcieli jich suchać, gośno pedzieć, co myślom. Łozchodziyło sie jym niy ino ło to, coby mieć wyncy w „bajtliku” (portmonetce), ale tyż chciały „welować” (głosować) i coby chopy niy musiały iść na żodno wojna. Niykere kobiyty dostawały tyż ordery. Kobiyty za komuny dostawały w firmach, w kerych robiły, blumy i „maszkyty” (słodycze) – jedna „nelka” (goździk), „tulpa” (tulipan), packa kawy, po kero normalnie trza było stoć pora godzin w „raji” (kolejce), jedna pora „sztrymfow” (pończoch) i po „tortynsztiku” (ciastku z kremem). Ale nic niy było za darmo, bo przodzi musiały wysuchać łostomajtych „klytow” (gadulów), co to jym mieli pogratulować, a potym cołki miesionc łostować w robocie duksi, i to „za friko” (w czynie społecznym). Niykere dostawały tyż łordery, ale take „ańfachowe” (zwyczajne). Keby to jeszcze były te „chlebowe”, do kerych na „pynzyji” (emeryturze) abo „uwalicie” (rencie) dokłodal ekstra piniondze, ale kaj tam. Cołki rok nic dobrego sie niy działo, a w tyn dziyń łotwiyrali „szkołki” (przedszkola) i w nikerych firmach pokazowoł sie „golac” (fryzjer), coby kobiyty mogły sie „łoszczic” (obciąć), „wyfrizować” (zrobić sobie fryzurę) i „gryfnie” (ładnie) wyglondać. Dostawały tyż talony do „konzomow” (sklepów), bilety do tyjatrzu abo do kina.

Toż pospominejcie se w tyn dziyń swoje starki, mamulki i kamratki, bo kożdo jes tego wert. A ło tym, fto był dło mie nojważniejszy w tym babskym świecie, połosprowiomy se kedy indzi.

Świąnto krepla - wspomnienia Barbary Szmatloch

Tak sie porobiyo, co teroz jedyn uznowo jakeś świąnto, a inkszy niy. Ale te może łobchodzić koždy. Co wyncy, skuli niego niy trza iść do kościoła, ino do piekorza, a jeszcze lepi do „konditoryje” (cukierni, ciastkarni). Bo bydymy mieć świąnto „krepla” (pączka), toż trza zawcasu zrobić se w „basie” (brzuchu) „plac” (miejsce). „Fetny” (tłusty) cwortek i jeszcze ino „pora” (kilka) dni „uciechy” (radości), „karnewala”, „faszingu” (karnawału), a potym przidom chude i postne dni – Popielcowa Środa i zaroz bydzie Wielgi Post. Ale na razie mogymy se „pomaszkyć” (łasuchować). Niy ino mogymy, ale musimy, bo ponoć jak ftoś w tyn dziyń niy zjy ani jednego krepla, bez cołki rok niy bydzie mu sie wiodło. Teroz kreple „idzie” (można) kupić wszyndzie, a downi piykło sie je przeważnie w doma i to „ino” (tylko) pora razy do roku. Kreple zawdy były porachowane, ale i tak żodyn by sie nie łodwożył wzionć ani jednego bez pytania. Kreple łod moji starki Berty niy były „plaskate” (płaskie) jak teroz, ino łokrongłe „keby” (jakby) kulki. I „filowane” (nadziewane) marmuladom. U nos niy polywało sie jich lukrym, ino „suło” (posypywało) pudercukrym. Był to zwykły cukier pomelany w młynku do bonkawy” (prawdziwej kawy), takim drzewnianym z „kurlom” (korbą) i szuflodkom. Jak prziszło do smażyńio i na blasze pokozoł sie wielgi gornek, jo mogłach nojwyższy siedzieć w koncie na ryce, i to w nojdalszym. Bo nojgorzi łoparzyć sie gorkym „fetym” (tłuszczem). A na blasze sie działo. Noprzod w gorku „bulkało” (bulgotało), potym zacynały się niego wylazić „szuminy” (piana) i trza było „driny” (do środka) „wciępnoć” (wrzucić) „talorek” (plasterek) surowego kartofla. Kreple trza było wciępować, wyciongać, łobracać, a na koniec „wdzióbnoć” (włożyć) w nie patyk i łobejrzać, eli niy som surowe. Potym leżały se te „gryfcoki” (pięknisie) w nojlepszy, jaki starka mieli, porcelanowy misce w „glasszranku” (oszlonym kredensie) i sie zdowało, co łone sie do nos „lachajom” (śmieją). A co nojważniejsze, z dnia na dziyń były lepszyjsze. Bo teroz jakby pora dni poleżały, to mogłyby robić za amunicjo do „kanony” (armaty). Kreple musiały być słodke, a kej sie je zgnytyło w palcach, to zarozki musiały sie „wyprościć” (wprostować, wrócić do poprzedniego kształtu). I take leke, co nawet niywielki wiater mog je zdmuchnoć z talyrza. My w doma niy smażyli krepli na „fecie” (tu: smalcu), ino na ceresie. Ceres kupowało sie w konzomie i był zawiniynty w pergamin. Jo pamiyntom bioły, ale ponoć był i żoły. Gibko sie topiyl, bo stykło, co trocha postoł w kuchni, zaroz sie ś niego „kidało” (topił się). Normalnie to mioł być zrobiony z kokosa, a że był to „erzac” (namiastka), to robiyli go z „rapsu” (rzepaku). Pamiyntom, co za Melchiorym Wańkowiczem godało sie: Cukier krzepi. Godało sie tyż: Margarina i ceres usztywnio interes”, ale fto to wymyślił, niy mom pojyncio.

Casym sie „treffi” (zdarzy), co sie ludzie „wetnom” (założą), że jedyn drugiego „kacnie” (prześcignie) w jedzyniu krepli, i potym sie „aszom” (chwałą), wiela sie śmieściyło w jejich „trownicy” (żołądku). Toż „dejcie se pozor” (uważajcie) i niy bydziecie „przepadzici” (zachłanni), coby Vos potym niy „pucyło” (rozdymało). Nojlepi zawcasu nawarzyć se „fefermyncki” (mięty) abo „piełoni” (piołunu).

EXPRESOWO Z ŻYCIA MIASTA

Obrażał i wyzywał lekarzy w Internecie. Dyrektor Kowalik mówi "dość" i zgłasza sprawę do prokuratury. Dziecko miało silny atak anafilaktyczny. Nie dostało żadnej pomocy - uważa rodzic i mieszkańiec naszego regionu. Dyrektor szpitala, do którego trafiło dziecko, odpyera zarzuty i mówi: personel lekarski i pielęgniarski nie naraził zdrowia ani życia dziewczynki. O sprawie dyskutowano także podczas styczniowej sesji rady powiatu wodzisławskiego. - *Niepokoi mnie sytuacja w mediach społecznościowych, która nasiliła się w ostatnim czasie, a która dotyczy publicznego poniżanie i pomawianie personelu medycznego naszego szpitala* - mówiła w kierunku kierownictwa PPZOZ-u radna Joanna Rduch-Kaszuba. Dyrektor Kowalik wprost odpowiedział, że nie ma jego zgody na takie incydenty. - *Lekarze coraz częściej mają dość takich sytuacji. W szczególności ci, którzy mają już uprawnienia emerytalne i mogą np. spokojnie pracować w jakiejś poradni. Nie ma znaczenia czy to jest lekarz, czy pielęgniarka. Nikt nie ma prawa kogokolwiek obrażać i wyzywać. Reagujemy i nadal będziemy reagować zdecydowanie na takie sytuacje i zgłaszać je do prokuratury* - mówił. Dodał, że sprawa z mieszkańcem Rydułtów już do prokuratury została zgłoszona. Obecnie oczekuje na rozwój postępowania. 08.02.2022

W nowym roku musimy nabrać nowych nawyków na drogach. Przede wszystkim zacząć od prędkości na naszych drogach, które były największym zagrożeniem w ruchu drogowym. Były przyczyną najbardziej tragicznych wypadków, najczęściej śmiertelnych. Zaczniemy więc od słowa „prędkość”, która w potocznej rozmowie bywa różnie interpretowana. Za podstawę przyjmijmy to, że prędkość, którą wyznaczyli nam do przestrzegania zgodnie z przepisami kodeksu drogowego dla poszczególnych rodzajów pojazdów. Dopuszczalne granice ich stosowania w praktyce. Cóż jednak z tego, że z przestrzeganiem tych przepisów bywa różnie, o czym świadczą statystyki wypadków związanych z prędkością. Jaka więc ta prędkość powinna być - „bezpieczna”. Taka, w czasie której kierowca panuje nad pojazdem. Nieważne czy jedziemy z prędkością 10 km/h czy 100 km/h, pomimo że przepisy będą nam na to pozwalały. Nie może więc kierowca tłumaczyć się w razie spowodowania kolizji lub wypadku, że przecież nie przekroczyliśmy prędkości obowiązującej na danym odcinku drogi, ale nie uwzględniliśmy tam prędkości „bezpiecznej”. A to przecież jest najważniejsze. Tą bezpieczną prędkość musi kierowca sam sobie wyznaczyć a nie sugerować się prędkością dopuszczalną. Dobierając więc prędkość należy brać pod uwagę warunki atmosferyczne takie jak deszcz, śnieżyca, gołoledź, mgła, silny wiatr, rodzaj nawierzchni (asfalt lany, chropowaty, kostka brukowa, klinkierówka, nawierzchnia betonowa, gdzie ważną rolę odgrywa wskaźnik tarcia). Ważna jest również rzeźba terenu oraz własne kwalifikacje, praktyka w kierowaniu, czas spędzony za kierownicą, własne samopoczucie. Przy zróżnicowanych

obciążeniach układ hamulcowy zachowuje się inaczej. Im bardziej obciążony pojazd tym mniejsza skuteczność hamowania. Jak widzimy, tych zagrożeń jest wiele, tym bardziej nie róbmy sobie problemów i pamiętajmy zawsze o prędkości „bezpiecznej”. Nie oznacza to wcale, że powinniśmy jeździć tylko powoli i być powodem tamowania ruchu. Jeszcze kilka porad o zimowych pułapkach, które mogą być również połączone z podwyższonymi mandatami. Otóż, opady śniegu to dla kierowców problemy, nie tylko ze śliską jezdnią, ale zalegającym na niej śniegiem. Pamiętajmy, że w tym szczególnym okresie i szczególnych warunkach jazdy musimy zwrócić uwagę na znaki pionowe, które są umieszczone na poboczu w zasadzie z prawej strony, ale mogą również być umieszczone z lewej strony, wskazujące szczególnie niebezpieczne miejsca. Takimi miejscami podlegającymi szczególnej uwadze są: zasypana zebra, widząc zatem pieszego zbliżającego się do krawędzi jezdni, warto go przepuścić, ponieważ nie ma pewności czy nie będzie przechodził po pasach, a więc będzie miał pierwszeństwo. Niewidoczne strzałki kierunkowe na pasach ruchu mogą być groźne, ponieważ kierowca może z pasa do skrótu w prawo pojechać prosto i zderzyć się z kierowcą wyjeżdżającym z drogi podporządkowanej. Zaśnieżona linia w obrębie znaku „STOP” - tutaj kierowca również musi się zatrzymać w takim miejscu, aby nie utrudniać ruchu na drodze z pierwszeństwem przejazdu, zatrzymując się zbyt blisko tej drogi, za co grozi 100 zł mandatu i 2 punkty karne. W razie kolizji na drodze zwężonej przez zalegający śnieg może się okazać, że winni są obaj kierowcy, bo nie zachowali szczególnej ostrożności. Widząc zbliżające się z naprzeciwka auto najlepiej zatrzymać się przed zwężeniem i umożliwić przejazd. Jeśli nadjeżdżający samochód uderzy w stojący, wina będzie bezsporna. Progi zwalniające przysypane śniegiem, „garb” stanowi groźną pułapkę, ponieważ trudno go zauważyć. Długo na to czekaliśmy. W połowie grudnia prezydent podpisał nowelizację ustawy Prawo o ruchu drogowym, która została uchwalona przez sejm. Wzrosła znacznie wysokość grzywien za najbardziej niebezpieczne i nieodpowiedzialne wykroczenia na drodze. Nowa ustawa podwyższa grzywny za nieprawidłowe zachowania, co w stosunku do kierowców i pieszych, niewłaściwe wyprzedzanie i znaczne przekroczenie prędkości. Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu, wyprzedzanie na przejściach dla pieszych, korzystanie z telefonu podczas jazdy (500 zł) - za te i podobne wykroczenia kary wynoszą 500 - 5000 zł. Naruszenie bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych od 1000 do 4000 zł. To tylko niektóre wykroczenia, które zdarzają się nam najczęściej. Należy zapoznać się z nowym taryfikatorem, aby nie być zaskoczonym w razie dokonanego wykroczenia. Do tego dochodzi jeszcze kara zakazu prowadzenia pojazdów oraz punkty karne, o ile wykroczenie będzie znaczące. Można dostać punkty karne za: więcej niż 15 pkt karnych za nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych lub wchodzącemu na nie, wyprzedzanie na przejściu dla pieszych, przekroczenie dopuszczalnej prędkości powyżej 50 km/h poza obszarem i na obszarze zabudowanym. Do tej pory punkty karne kasowane były po roku. Teraz będą znikaały dopiero po dwóch latach. Większe limity punktów karnych będą obowiązywać od 17 września 2022 roku. Wówczas to wejdą w życie przepisy o recydywie wykroczeniowej. To oznaczać będzie, że powtórne ukaranie w ciągu dwóch lat za ten sam czyn będzie powodowało dwukrotne zwiększenie kary. Dotyczyć to będzie takich wykroczeń jak spowodowanie kolizji, przekroczenie prędkości,

jazda po zużyciu alkoholu lub innych środków odurzających. Tak więc, „noga z gazu, szeroko otwarte oczy, rozsądek, myślenie i przewidywanie” - to pozwoli nam uniknąć problemów, dla niektórych życiowych. 17.02.2022

Maria Firut i Ewa Absalon Honorowymi Obywatelkami Miasta Rydułtowy. Na wniosek rydułtowskich radnych Małgorzaty Brzonka-Skowronek oraz Macieja Poręby - na sesji 16 grudnia 2021 roku podjęto uchwałę w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rydułtowy zasłużonym nauczycielkom: Mari Firut oraz Ewie Absalon. Tytuł przyznano uroczystie na sesji Rady Miasta Rydułtowy 17 lutego. Laureatkom honorowego tytułu zaprezentowano pamiątkowe fotografie, które zawisną w urzędzie, w galerii Honorowych Obywateli Miasta Rydułtowy. Obie panie otrzymały gratulacje i kwiaty z rąk przewodniczącego rady Lucjana Szwana oraz wiceburmistrz Marioli Bolisęgi. **Ewa Absalon** całe swoje życie zawodowe związała z Rydułtówami, ponad 30 lat pracowała jako nauczyciel matematyki w Liceum Ogólnokształcącym im. Noblistów Polskich w Rydułtówach. Jest pomysłodawczynią i organizatorem corocznego konkursu matematycznego Sowa dla uczniów gimnazjum oraz szkół podstawowych. Przez wiele lat pełniła funkcję egzaminatora OKE w Jaworznie. Sprawowała funkcję wychowawcy tworząc właściwy klimat wychowania do tak podstawowych wartości jak: uczciwość intelektualna, odpowiedzialność czy zaangażowanie w pracę. Wielokrotnie była współorganizatorem akcji charytatywnych m.in.: Szlachetnej Paczki, organizowała i prowadziła maraton matematyczny dla uczniów klas III, była zaangażowana w organizację działań w ramach Festiwalu Nauki Fale Oceanu Wiedzy, przygotowywała uczniów do ogólnopolskiej olimpiady matematycznej o diamentowy indeks AGH. **Maria Firut** całe swoje zawodowe życie związała z Rydułtówami pracując jako nauczycielka języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym im. Noblistów Polskich. Wśród licznych osiągnięć dydaktycznych należy wymienić przygotowanie uczniów do olimpiady literatury z języka polskiego, której zostawali finalistami. Jej uczniowie wielokrotnie brali udział w ogólnopolskim konkursie na najlepsze prace maturalne z języka polskiego organizowanym przez "Życie Warszawy", oraz w ogólnopolskim konkursie Europa w Szkole, Wojewódzkim Konkursie Wiedzy o Osobie i Dziedzictwie Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Wojewódzkim Konkursie Literackim "Uczelnia Moich Marzeń", Ogólnopolskim Konkursie Literackim Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego "Patriotyzm Jutra", Ogólnopolskim Konkursie Literackim Czerwcowe Dni 1979 r. Moich Bliskich z Janem Pawłem II w Częstochowie. 18.02.2022

Krzysztof Gadowski: Rząd kupuje sobie czas, podpinając kroplówkę do kopalń. **Krzysztof Gadowski**, poseł na sejm RP podkreśla, że brakuje zdecydowanych działań ze strony Ministerstwa Aktywów Państwowych w temacie restrukturyzacji zakładów. 21.02.2022

Radny Chrzęszcz apeluje do powiatowych władz: "Przeanalizujcie swoją decyzję jeszcze raz"- Przypominam, że stolicą powiatu wodzisławskiego jest miasto Wodzisław Śl., gdzie swoją siedzibę ma (jeszcze?) Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śl. - zwraca uwagę radny Łukasz Chrzęszcz, nie zgadzając się z decyzją powiatowych władz na przeniesienie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej do Radlina. 15 lutego radny Łukasz Chrzęszcz wystosował pismo do Starosty Powiatu Wodzisławskiego ze sprzeciwem wobec przenoszenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z Wodzisławia Śl. do Radlina. Nie milknął echa zamierzeń Zarządu Powiatu Wodzisławskiego dotyczących przeniesienia działającej od 2008 r. w Wodzisławiu Śl. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej do budynku Branżowej Szkoły I stopnia w Radlinie. Apel sprzeciwiający się tej decyzji wystosował w ostatnich dniach wodzisławski radny 21.02.2022

Tłusty Czwartek to zdecydowanie ulubione święto łakomczuchów. Z tej okazji przygotowaliśmy prosty, a przede wszystkim tani przepis na paczki i to w dodatku bez smażenia. W Tłusty Czwartek królują paczki, ciasteczka, racuchy i chruściki (lub faworki, jak kto woli). Jednak ceny i jakość tych słodkości w sklepach bywa nieco odrzucająca. Z myślą o tym przygotowaliśmy przepis na mini paczki, które:

- Są tanie – wymagają jedynie podstawowych składników, które każdy ma swoim domu lub jest w stanie kupić w osiedlowym sklepie za mniej niż 5zł,
- są banalnie proste w przygotowaniu,
- robi się je bardzo szybko,
- nie ociekają tłuszczem, smakują obłędnie

Składniki:

1. 340g twarogu półtłustego (jedno całe standardowe opakowanie),
2. Jedno jajko,
3. ok. 250g mąki (jedna szklanka),
4. trzy łyżki cukru,
5. łyżeczka cukru wanilinowego,
6. szczypta soli,
7. Jedna łyżka proszku do pieczenia,
8. łyżka cukru pudru

OPCJONALNIE: odrobina ulubionej konfitury lub kilka kostek czekolady, by zrobić nadzienie

Sposób przygotowania:

Do przygotowanej miski wrzucić twaróg, następnie dodać jajko, cukier i sól. Zblenduj lub wymieszaj ręcznie. Następnie dodać mąkę i proszek do pieczenia. Mieszaj ręką, aż powstanie gładka maska. Gdy konsystencja będzie odpowiednia, zacznij formować kuleczki nieco mniejsze od pięści. Jeżeli zdecydowałeś się na dodanie nadzienia, to wystarczy zrobić dziurkę na środku (podobnie jak w przypadku klusek śląskich), dodać łyżeczką ulubioną konfiturę i zalepić ciastem. Gdy wszystkie kuleczki będą gotowe, ustaw je na blasze w dużych odstępach od siebie. Włóż do piekarnika na 20-25 na 180 stopni. Po tym czasie wyciągnij i dam im odpocząć. Możesz posypać cukrem pudrem, jeżeli lubisz.

Najlepiej podawać z ciepłym mlekiem, napojem owsianym lub migdałowym.

Smacznego! 22.02.2022

Kolejki na stacjach benzynowych w regionie. Polskie i czeskie auta. Na stacjach benzynowych w naszym regionie już wieczorem 24 lutego pojawiły się długie kolejki samochodów. Mieszkańcy naszego regionu, a także Czesi postanowili zalać do pełna baki oraz dodatkowo kanistry. Dlaczego? Wieczorem 24 lutego na stacjach benzynowych można było obserwować wyjątkowe poruszenie. Wszystko przez sytuację na Ukrainie i niepewność. Komentatorzy mówią o niepotrzebnej panice i działaniu na wyrost. Kierowcy jednak nie ustępują i czekają w kolejkach. 25.02.2022

Polacy spanikowali i masowo wyciągają pieniądze z banków. NBP uspokaja: posiadamy wystarczające zapasy. W związku z sytuacją na Ukrainie przed bankami ustawiają się kolejki Polaków chcących wybrać swoją gotówkę. Narodowy Bank Polski uspokaja w specjalnie wydanym komunikacie: Wszystkie zamówienia banków realizowane są bez limitów wartościowych, w pełnej strukturze nominalowej, na terenie całego kraju.

Na terenie powiatu wodzisławskiego uruchomiono szereg miejsc, do których mieszkańcy mogą przynieść pomoc humanitarną dla obywateli Ukrainy. Prezentujemy listę tych miejsc. W porozumieniu z organizacjami pozarządowymi pomoc humanitarną zbierają również powiatowe szkoły ponadpodstawowe. Poniżej prezentujemy listę tych miejsc. 01.03.2022

Gmina Godów:

- Szkoła Podstawowa w Skrzyszowie
- Szkoła Podstawowa w Krostoszowicach
- Szkoła Podstawowa w Gołkowicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Skrbeńsku
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łaziskach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Godowie

Sklep Lewiatan przy ul. 1 Maja 143

Gmina Gorzyce:

- Gminne Centrum Kultury w Gorzycach (od 8.00 do 12.00)
- Ośrodek Kultury w Czyżowicach (od 8.00 do 12.00)
- Ośrodek Kultury w Olzie (od 8.00 do 12.00)

Gminna Biblioteka Publiczna w Rogowie (od 12.00 do 19.00)

Gmina Mszana:

- Szkoła Podstawowa w Mszanie (od 7.30 do 16.00)
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Połomi (od 7.30 do 16.00)
- Zespół Szkół w Gogołowej (od 7.30 do 16.00)

Ochotnicza Straż Pożarna w Połomi (pon.-pt. od 16.00 do 19.00, sobota od 8.00 do 14.00, niedziela od 10.00 do 16.00)

Miasto Pszów:

- Przedszkole nr 1
- Przedszkole nr 2
- Przedszkole nr 3
- Przedszkole nr 4
- Szkoła Podstawowa nr 1
- Szkoła Podstawowa nr 2
- Szkoła Podstawowa nr 3
- Szkoła Podstawowa nr 4
- Dom Przyjęć Karina
- Bazylika NNMP

Kościół NMSPJ

Miasto Rydułtowy:

Ochotnicza Straż Pożarna przy ul. Traugutta (pon.-pt. od 10.00 do 15.00)

Gmina Marklowice:

Ochotnicza Straż Pożarna ul. Krakusa 14, (pon.-pt. od 9.00 do 18.00)

Miasto Wodzisław Śl.:

Wodzisławskie Centrum Kultury

Gminna Lubomia:

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji

Miasto Radlin:

- Szkoła Podstawowa nr 1
- Szkoła Podstawowa nr 2
- Szkoła Podstawowa nr 3
- Szkoła Podstawowa nr 4
- Przedszkole nr 1
- Przedszkole nr 2
- Przedszkole nr 3

Jak nie zrobić niedźwiedziej przysługi Ukrainie? Kilka podstawowych porad. Zarówno rządzący, jak i wielu komentatorów w ostatnich dniach ostrzega przed rozprzestrzenianiem fake newsów i niesprawdzonych informacji. Zjawisko to może być powodowane przez siły rosyjskie, aby destabilizować kraje wspierające Ukrainę. Podpowiadamy, na co należy uważać, aby nie zrobić niedźwiedziej przysługi Ukrainie, czyli innymi słowy, aby nie ułatwić Rosji prowadzenia działań wojennych. Wojskowi zgodnie stwierdzają, że podczas konfliktu ważna jest cisza informacyjna. Już na początku konfliktu w Ukrainie apel o ciszę wystosował Sztab Generalny Wojska Polskiego. Cisza, czyli ograniczenie udostępniania w internecie materiałów związanych z akcjami militarnymi, nie ułatwi zadania analitykom sztabu wroga. - Udostępnianie filmów, zdjęć, dzielenie się danymi na temat ruchu wojsk, może ułatwić wnikliwym analitykom dostęp do treści o działaniach Wojska

Polskiego. Chrońmy nasze dane, zwłaszcza w obecnej sytuacji - apeluje Sztab Generalny WP.

Nie wrzucaj zdjęć transportów. Podczas akcji niesienia pomocy oraz transportów sprzętu dla Ukrainy także w naszym regionie może pojawić się sporo niecodziennych pojazdów. O tym, aby nie udostępniać ich zdjęć, a tym samym nie zdradzać pozycji, apelują rządzący z każdej strony sceny politycznej:

Bardzo ważne

Uwaga! Przeczytaj i udostępnij.

W najbliższym czasie przez Polskę mogą przemieszczać się transporty z pomocą wojskową dla Ukrainy. Jeśli nie chcesz pomagać Rosji, nie publikuj ich zdjęć.

Widok ciężkiego sprzętu na drogach jest niecodzienny i na pewno wiele osób zechce go uwiecznić, w ten sposób można Ukrainie zaszkodzić.

Pod żadnym pozorem nie wolno ich publikować, na przykład w mediach społecznościowych, do czasu zakończenia wojny na Ukrainie. To mogłoby pomóc Rosji. Takie zdjęcia pokażą, jaki sprzęt idzie, którędy jest transportowany i czas, kiedy to nastąpiło. Rosjanie będą mieli wszystkie informacje. To może im ułatwić niszczenie tych transportów już na terenie Ukrainy.

Śląsk dla Ukrainy. Dżem, Enej, Golec uOrkiestra na Stadionie Śląskim. Piknik Wsparcia dla Ukrainy - pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Śląskiego Jakuba Chelstowskiego - „Łączy nas więcej niż barwy”. 06.03.2022

KPRM

ALERT DEZINFORMACYJNY

Uważaj na fałszywe treści w internecie!

Zmanipulowaną informację często charakteryzują:

- Kontrowersyjny tytuł
- Emocjonalny język i zdjęcia/nagrania
- Niewiarygodne źródło informacji lub jego brak

Zweryfikuj informację w przynajmniej dwóch źródłach zanim przekazesz ją dalej!

#StopFakeNews #WłączWeryfikację

OPSEC OPERATIONS SECURITY #SGWP

NIE ROZPOWSZECZAJ

KTO: NAZWISKA, STOPNIE, JEDNOSTKI, ZNAKI IDENTYFIKACYJNE

GDZIE: RUCHY WOJSK I ICH LOKALIZACJA

KIEDY: DATY I GODZINY PRZEJAZDÓW, WYLOTÓW, LĄDOWAŃ

NIE PUBLIKUJ TYCH INFORMACJI W SIECI

BĄDŹMY #ŚWIADOMIZAGROZEŃ

nowiny.pl

Otworzą specjalny rachunek bankowy. Polska Grupa Górnicza uruchamia pomoc dla Ukrainy. Otwarty zostanie specjalny rachunek bankowy, na który pracownicy będą mogli wpłacać środki, które zostaną przeznaczone na wsparcie dla naszego sąsiada, a także dla uchodźców przebywających w naszym kraju. PGG da też możliwość automatycznego potrącania z wynagrodzenia kwoty zdeklarowanej przez pracownika, która następnie zostanie przekazana na właściwe konto pomocy Ukrainie. 06.03.2022

Rozgrywki "A" klasy: GKS Naprzód-23 Rydułtowy - LKS Start Mszana. W zaległej kolejce spotkań grupy A klasy, która została rozegrana w sobotnie popołudnie 5 marca, GKS "Naprzód-23" Rydułtowy podejmował u siebie drużynę z Mszany. Mecz został zakończony wynikiem 0:1 06.03.2022

Na podstawie wiadomości z innych mediów zebrała J. Oleś

<https://www.nowiny.pl/Rydułtowy> <https://www.rydułtowy.pl>
<https://www.facebook.com> <https://www.radio90.pl/tag/rydułtowy>

Aktualna lista produktów przekazywanych na rzecz Ukrainy. Podał ją wojewoda śląski.

Pomoc humanitarna ma docierać zarówno do osób potrzebujących na Ukrainie, jak i do tych oczekujących przed przejściami granicznymi.

Wykaz produktów i środków

Odzież i okrycie:

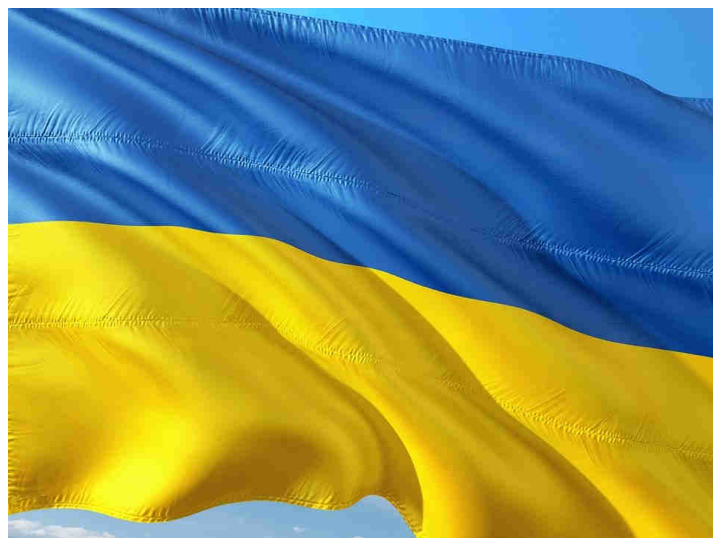
- koce zwykłe i termiczne,
- śpiwory,
- podkładki pod materac do spania z wodoodpornej folii aluminiowej,
- materace,
- ubrania (nowe lub używane w dobrym stanie),
- płaszcze przeciwdeszczowe.

Środki higieny i czystości:

- płyny do kąpieli/pod prysznic/mydło,
- dezodoranty,
- pasta do zębów,
- szczoteczki do zębów,
- grzebień,
- bielizna damska, męska, dziecięca,
- podpaski,
- pampersy,
- pieluchy dla dorosłych,
- papier toaletowy i ręczniki papierowe,
- ręczniki (w tym z mikrofibry),
- worki na śmieci,
- środki dezynfekujące/alkohol do dezynfekcji,
- maski filtrujące lub jednorazowe.

Żywność:

- woda,
- żywność do szybkiego przygotowania (instant),
- batony (w tym energetyczne),
- bakalie, orzechy,
- konserwy,
- makarony, płatki zbożowe do szybkiego przygotowania,
- narzędzia kuchenne jednorazowego lub wielokrotnego użytku: talerz głęboki, łyżka, widelec, nóż, szkło (silikon sportowy lub plastik).

Inne:

- zapalki,
- baterie, powerbanki,
- oświetlenie, w tym latarki,
- świece,
- zestawy pierwszej pomocy,
- podstawowe środki medyczne (witaminy, środki przeciwbólowe, przeciwgorączkowe, leki na kaszel i przeziębienie).

Czego nie wysyłamy w ramach pomocy humanitarnej?

Ważne, produkty z poniższej listy nie będą przyjmowane. Jeżeli chcesz przekazać coś z poniższej listy:

- broń palna (w tym gazowa, hukowa itp.),
- broń biała,
- helmy, elementy opancerzenia, umundurowania,
- inny sprzęt militarny i paramilitarny,
- produkty, których wywóz z terytorium RP wymaga koncesji lub zezwolenia,
- inne produkty, które nie stanowią pomocy humanitarnej.

<https://www.radio90.pl/jest-aktualna-lista-produktow-przekazywanych-na-rzecz-ukrainy-podal-ja-wojewoda-slaski.html>

Wiersze Ewy Wierzińskiej –Kłoska z tomiku „Między samotnością a miłością”.

Życie jak dźwięki fortepianu

Życie przypomina mi fortepian,
Białe i czarne klawisze są jak nasze dni.
Czasem pękają jak struny niespełnionych
marzeń.
Rozmaite gra melodie, raz smętnie łka
Jak zraniony człowiek, to znów pięknego
walca słyszę,
W którego takt wirowałabym ,by wznieść
się do
gwiazd.
Czasem milczy zacięcie ,jakby czekał na
znak,
by wybuchnąć piękną suitą, z którą odra-
dza się
nadzieja.....
Ach Fryderyku, ty wiedziałeś ,że w forte-
pianu strunach
skryła się najpiękniejsza muzyka ży-
cia.....

W zadumie

układałam niesforne myśli
w wersach otwieram zatrzymany czas
w rytmie serca
nie wskazówek zegara
w nocy między wdechem a wydechem
istnieję naprawdę

Zanim przyjdzie sen

pozamykam tylko trudy
dnia
a rozpędzone stado myśli
wyciszę
zanim przyjdzie sen
poczekam
na okrycie płaszczem
z twoich ramion

Poezja jest kobietą

lubi zapach łąki
delikatny wiatr przewracający
stronice spisanych myśli
z pięknym ojczystego języka
kolorowe suknie, powabne kapelusze
kryjące pod rondem rąbek tajemnicy
co będzie w dalszych wersach
układałam niesforne myśli

Moje myśli

rozbiegane dzieci pełne buntu
bez skargi uśpiłam w kokonie
minionych chwil
za jakiś czas odżyją w wersach
barwami tęczy

Gabinety Specjalistyczne na ul. Strzelców Bytomskich 9 w Rydułtowach służą pomocą tel. +48 691 101 688

Wizyty prywatne:

Chirurgia

Dermatologia

Urologia

Reumatologia

USG, Doppler, Radiologia

Kosmetologia

Trychologia

Podologia

Poradnia dietetyczna DIETIKON

Czy odchodzimy od węgla???

Górnictwo: Kwestia wznowienia wydobycia z nieczynnych kopalń była przedmiotem obrad Rady Bezpieczeństwa Kraju Morawsko-śląskiego. Władze graniczącego z Polską kraju morawsko-śląskiego rozważają wznowienie wydobycia z zamkniętych w ostatnich latach kopalń należących do spółki węglowej OKD – podał Slesko-Moravsky Denik.

Sprawa była przedmiotem obrad Rady Bezpieczeństwa Kraju Morawsko-Śląskiego, które odbyły się wczoraj w Ostrawie. Eksperci analizowali m.in. kwestię dostaw węgla niezbędnego do zapewnienia ciepła w trwającym wciąż sezonie grzewczym.

- Do końca sezonu grzewczego zapasów węgla z pewnością wystarczy – powiedział Jakub Unucka, zastępca hetmana morawsko-śląskiego, który odpowiada m.in. za energetykę i przemysł.

Jego zdanie istnieje spore zagrożenie, że w razie problemów z dostawami surowca, mogłyby pojawić się zakłócenia związane z ogrzewaniem substancji mieszkaniowej w regionie.

- Należałoby zatem ponownie rozważyć kwestię odejścia od węgla i zastanowić się nad wznowieniem wydobycia, ponieważ w tej chwili nasze ciepłownie węglowe są zależne od dostawców z zewnątrz – powiedział Unucka.

Dodał, że wznowienie wydobycia z zakładów górniczych OKD, których ruch wstrzymano, zajęłoby ok. dwóch do trzech lat, pod warunkiem, że wyrazi na to zgodę polska strona.

Przypomniano również, że właśnie Polska jest teraz kluczowym dostawcą węgla dla regionu.

- Mamy w rezerwie około sześć milionów ton mułu węglowego, co wystarczy na około pięć lat całego zużycia w regionie. W połączeniu z wykorzystaniem osadników i wznowieniem wydobycia węgla kamiennego zapewnilibyśmy ciągłość dostaw – stwierdził zastępca hetmana Jakub Unucka.

**Pozyskano z serwisu Newsletter
środa, 2 marca 2022**

Przypominamy naszym czytelnikom, że siedziba KLUKI oraz Towarzystwa Miłośników Rydułtów znajduje się w Rydułtowach, na ulicy Plebiscytowej nr 47 na I piętrze, nad apteką!

Serdecznie zapraszamy wszystkie zainteresowane osoby do działania w Towarzystwie Miłośników Rydułtów, panów do „Kliki Machnika”, chętnych do pracy w „Kluce” i muzeum oraz ludzi mających nowe, ciekawe pomysły! Jesteśmy codziennie w naszej nowej siedzibie, w dawnym budynku administracji szpitala na I piętrze.

UWAGA MIESZKAŃCY!!!

Pomóżmy naszemu szpitalowi wpłacając dowolną kwotę na konto Powiatowego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rydułtowach i Wodzisławiu Śl.

z dopiskiem "Na leczenie"

Konto:

63 1560 0013 2367 2176 2323 0001

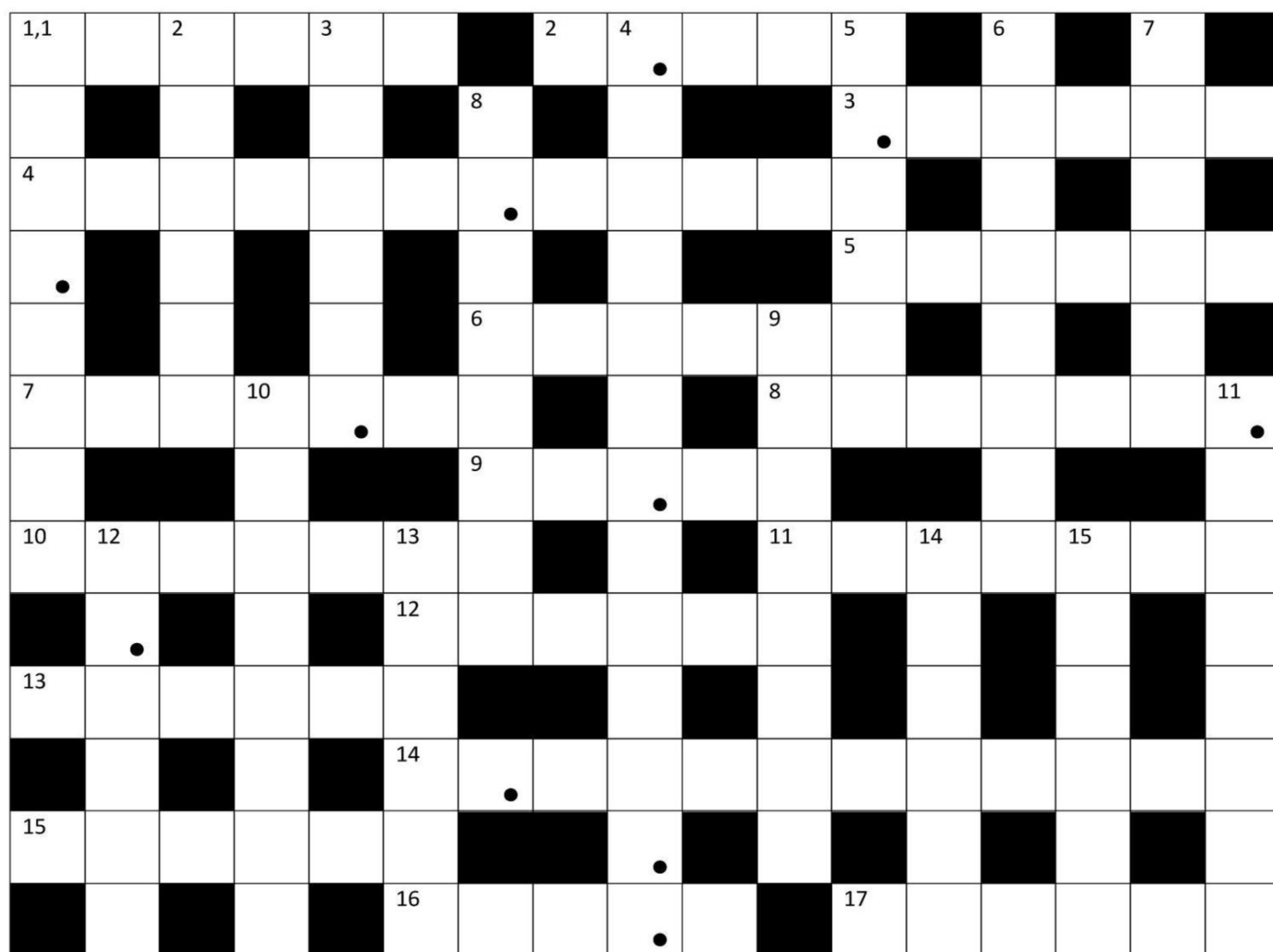
Za Zarząd
Towarzystwa Miłośników Rydułtów
Henryk Machnik

Składamy najserdeczniejsze życzenia urodzinowe marcowym solenizantom!!

A są to:

1. Stanisław Brzęczek,
2. Joanna Dzierżawa,
3. Józef Kiliszowski,
4. Henryk Machnik,
5. Marcin Połomski,
6. Leon Przybyła,
7. Maria Włoch,
8. Aleksandra Wolner,
9. Iwona Zientek,
10. Aleksy Zygmunt.

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie

Poziomo:

- 1) Najlepszy wynik sportowy
- 2) James Bond
- 3) Wyrazu „stokrotka” – żeński
- 4) Gwarantuje bezbolesny zabieg
- 5) Powszechny Elektroniczny ... Ewidencji Ludności (PESEL)
- 6) Często za chmurami
- 7) Muzyk z wieży mariackiej
- 8) Spadochroniarz na terytorium wroga
- 9) Powstaje z niej motyl
- 10) Czerwona – to erytrocyt
- 11) Ćwiczenia rekrutów
- 12) Sposobność
- 13) Zespół rokowy z Korą
- 14) Mieszanina jaskrawych kolorów
- 15) Instrument muzyczny Erica Claptona
- 16) Pożarna – zawsze w pogotowiu
- 17) Graficzny obraz danego zjawiska

Pionowo:

- 1) Dryfuje na tratwie
- 2) ... z bajki, ideał romantycznej dziewczyny
- 3) Uchwyt parasola
- 4) Maszyna rolnicza do spulchniania roli
- 5) Poskramiacz dzikich zwierząt
- 6) Bohater „Odysei”, mąż Penelopy
- 7) Manatki
- 8) Cedzak
- 9) Dawny wierzchni ubiór męski
- 10) Taki sam budynek za wspólną ścianą
- 11) Od godziny 18.00 do godziny 18.15
- 12) Rzeczy konkretne
- 13) Używany w biegu na orientację
- 14) Gra z czarno – białą planszą
- 15) Skarbiec bankowy

Papusza

Papusza – właściwie Bronisława Wajs, cygańska poetka tworząca w języku romskim. Data urodzenia jest nieznana, przyjmuje się, że urodziła się 17 sierpnia 1908 r. lub 30 maja 1910 r. prawdopodobnie w Lublinie. Sama Papusza podawała 1909 jako rok urodzenia. Zmarła 8 lutego 1987 r. w Inowrocławiu. Jej imię w języku romskim oznacza *Lalkę*. Należała do grupy Roma Polska. Jej tabor wędrował po Podolu, Wołyniu i okolicach Wilna. W grupie Wajsów byli muzykanci, harfiści, kobiety zajmowały się także wróżeniem. Podczas II wojny światowej ukrywali się w lasach zachodniej Ukrainy. Po wojnie i zmianie granic tabor Wajsów zaczął wędrować na Ziemiach Odzyskanych. Po nakazach meldunku i osiedlania się, Papusza wraz z rodziną mieszkała w Żaganiu, następnie w Gorzowie Wielkopolskim (1954-1981), a od 1981 r. w Inowrocławiu.

W wieku 16 lat została wydana za mąż za brata ojczyma – Dionizego Wajsa, starszego od niej o 24 lata. Poetka była bezpłodna – wraz z mężem przysięgnęli chłopca Władysława, nazywanego pieszczołtliwie Tarzanem.

Papusza jako jedna z nielicznych w taborze potrafiła czytać i pisać. Była samoukiem – prosiła chodzące do szkoły dzieci o pokazywanie jej liter. Jej nauczycielką była także żydowska sklepikarka z Grodna.

Ilustracja przedstawia Papuszę, cygańską poetkę. Starsza kobieta widoczna od pasa w górę, siedzi w pomieszczeniu na łóżku. Jest uśmiechnięta, ubrana w biały golf, lewą rękę uniosła do szyi. Na ilustracji umieszczony jest interaktywny pulsujący punkt zawierający dodatkowe informacje: Punkt 1: Papusza w języku romskim oznacza *Lalkę*.

Jako poetka została odkryta przez Jerzego Ficowskiego. Uznanie środowiska literackiego nie pomogło jej w życiu codziennym. Zapłaciła wysoką cenę za przekroczenie zasad normujących pozycję kobiety w romskiej społeczności. Została z niej wykluczona i oskarżona o zdradę cygańskich tajemnic. To wszystko spowodowało, że poetka zachorowała psychicznie, miała urojenia, stany lękowe i depresję. Kilkakrotnie przebywała w szpitalu psychiatrycznym.

Papusza żyła w biedzie, zajmowała się wróżeniem, opieką nad schorowanym mężem. Dzięki Tuwimowi, otrzymywała nieregularne stypendia z Ministerstwa Kultury. Ostatnie lata życia spędziła u swojej siostry Janiny Zielińskiej w Inowrocławiu.

Papusza jako poetka została odkryta przez poetę Jerzego Ficowskiego, który w 1949 r. dołączył do taboru Wajsów, w którym ukrywał się przed służbą bezpieczeństwa (bezpieką). To dzięki niemu poetka zaczęła spisywać w języku romskim swoje pieśni, które są bliskie gawędzie. Utwory nie posiadają regularnego rytmu. W swojej twórczości Papusza opisuje utracony świat wolności i wędrujących taborów, losy swojego narodu, miłość do natury. Pieśni mają korzenie

w tradycjach romskich.

Papusza debiutowała utworem *Patrzę tu, patrzę tam* (*Dikchaw daj, dikchaw doj*) w 1951 r. w *Nowej Kulturze*. Do opublikowania wiersza przyczynił się Julian Tuwim, któremu Ficowski przesłał tłumaczenie.

*Patrzę tu, patrzę tam –
wszystko się chwieje! Śmieje się świat!
Gwiazd zatrzęsienie nocą!
Gadają, mrugają, migoczą.*

*Gwiazdy! Kto je rozumie,
ten nocą nie chce zasnąć,
na Mleczną Drogę spogląda jasną,
wie, że to droga szczęśliwa
że w dobre strony przyzywa.*

*Patrzę tu, patrzę tam –
jak się księżyc myje w ciepłych wodach,
niby w strumieniu pod lasem
Cyganeczka młoda.*

*Cóż to się dzieje
Wszystko się chwieje.
To świat się śmieje.*

(1951, tłum. J. Ficowski)

W 1956 r. wydano tomik *Pieśni Papuszy* z komentarzem Juliana Tuwima w formie rozmowy z Jerzym Ficowskim. Za najlepszy wiersz Papuszy uważa się *Pieśń cygańską z Papuszy głowy ułożoną* (*Gili romani Papuszakre szerestyr utchody*):

*W lesie wyrosłam jak złoty krzak,
w cygańskim namiocie zrodzona,
do borowika podobna.
Jak własne serce kocham ogień.
Wiatry wielkie i małe
wykołysały Cyganeczkę
i w świat pognały ją daleko...*

*Deszcze lży mi obmywały,
słońce, mój ojciec cygański, złoty,
ogrzewało mnie
i pięknie opaliło mi serce.*

*Z modrego zdroju nie czerpałam sił,
tylko przemyślałam oczy...
Niedźwiedź po lasach się włóczy
jak srebrny księżyc,
wilk boi się ognia,
nie ugryzie Cyganów.*

*[...] Oj, jak pięknie przy namiocie,
śpiewa sobie dziewczyna,
płonie wielkie ognisko!
Oj, jak pięknie, ludzie, z daleka
wielkanocnych pieśni ptaków słuchać,
kwilenia dzieci, i tańca, i śpiewania
chłopaków i dziewczyn.*

*[...] Oj, jak pięknie szumi nam las –
to on mi śpiewa piosenki.
Oj, jak pięknie odpływają rzeki,
to one mi serce cieszą.
Jak pięknie wpatrzeć się w toń rzeki
i powiedzieć jej wszystko.*

*Bo nikt mnie nie zrozumie,
tylko lasy i wody.
To, co tu opowiadam,
wszystko, wszystko już dawno minęło
i wszystko, wszystko ze sobą wzięło –
i moje lata młode.*

(1950/1951, tłum. J. Ficowski)

<https://zpe.gov.pl/a/papusza---przedstawicielka-kultury-romskiej-cz-1/Dqbnhzejt>

Moje rozważania.

Trudno pisać, trudno przedstawiać swoje przemyślenia, gdy widzimy tragiczne skutki działań wojennych na Ukrainie i setki tysięcy uchodźców na granicach, ale jakoś nie mogę przejść do porządku dziennego do faktu, że nasze Władze, Straż Graniczna inaczej się zachowywały w przypadku uchodźców na granicy z Białorusią a tam też były dzieci i kobiety. Co było więc przyczyną takiego niehumanitarnego zachowania: polityka, inny kolor skóry, inna kultura, religia? Teraz przed całym światem pokazujemy jak trzeba postępować jako państwo i obywatele i oby tak było zawsze. Cały cywilizowany świat zachodni zdecydowanie potępia Rosję za tę agresję wobec Ukrainy i to dobrze, ale nie pamiętam podobnej reakcji gdy NATO i Amerykanie bombardowali Bagdad, bliski Belgrad i inne miasta w wojnach wywołanych przez USA. Nasuwa się też myśl, że jakoś naszym Władzom mimo wszystko pasuje ta wojna, bo już nie ma pandemii, kłopotów ze służbą zdrowia, praworządnością, nowym ładem, cenami, szkolnictwem, rolnictwem, górnictwem, ekologią, lecz jest jednak walka poprzez reklamy z UE, że ta jest winna temu, że tak droga jest energia elektryczna. I tej walki z UE w żaden sposób nie potrafię zrozumieć, choć nasuwa mi się kolejna myśl, że ta „wredna” UE, mimo tych fałszywych reklam pomoże Polsce sfinansować koszty utrzymania tysięcy uchodźców i uruchomi dotąd część blokowanych środków z powodu wyroków TSUE, więc może czas by nasi politycy zmienili podejście do UE i instytucji UE. Czy to nastąpi - możliwe, bo ta wojna zmienia cały międzynarodowy ład w Europie a nawet na świecie i nie będzie się już wiele liczył pojedynczy kraj, tylko silne sprzymierzone państwa ze wspólną armią, finansowaniem i polityką. A co z normalnym życiem, wyzwaniem

najbliższych lat. Wielu się zastanawia co z ogrzewaniem; gaz drogi, energia elektryczna coraz droższa, węgiel ma kosztować tyle co gaz i skąd będzie jak nie będzie importu z Rosji a nasze kopalnie produkują tylko niewielkie ilości węgla energetycznego a terminy naglą. Za to mamy oszałamiającą ofertę reklamy Orlenu z udziałem najważniejszych osób w państwie, że wzbogacisz się, jeśli choć tylko 900 zł zainwestujesz w akcje Orlenu. Sam się na to nabrałem i twierdzę, że jest to wielkie oszustwo polegające na możliwości „czyszczenia” twojego konta i wyłudzeniu pełnych danych osobistych mogących służyć maklerowi np. założyć kredyt bez wiedzy właściciela. Za błędy się płaci tak jak my płacimy jako Towarzystwo Miłośników Rydułtów, bo tracimy za rok ubiegły możliwość odpisu 1% podatku z powodu braków formalnych w wysyłce pełnego sprawozdania TMRu za 2020 rok do MPiPS (brak wszystkich — 11 elektronicznych podpisów Członków Zarządu). Wszystkich potencjalnych darczyńców serdecznie przepraszamy za ten fakt, ale niestety te nowinki z elektronicznymi podpisami nas przerastają! Mimo wszystko tak jak Władze miasta przygotowujemy się do obchodów XXX-lecia samorządności miasta poprzez między innymi współorganizację „Biesiady pod Szarlotą”, która odbędzie się 14 maja na ul. Ofiar Terroru. Wykaz proponowanych imprez publikujemy w bieżącej Klucie. Ponieważ od tego roku nie będzie już przyznawana statuetka „Rydułtowika Roku” przez Burmistrza Miasta, więc wracamy do pierwotnego ustalenia, że statuetkę za dany rok przyznaje Zarząd Towarzystwa Miłośników Rydułtów i w następnym wydaniu Kluki podamy naszego kandydata. W siedzibie TMRu kilkunasto osobowa grupa naszych Członków zorganizowała uciechne spotkanie z okazji „tłustego czwartku”, 12 marca jedziemy w 30 osobowej grupie na Dzień Kobiet do restauracji w Brzeziu a w dzień następny koncertujemy w Lubomiu — Na Grabówce na imprezie „Kobiety na ludowo”. Spotkał nas też zaszczyt zaśpiewania 4 maja w Teatrze Ziemi Rybnickiej i tam chcemy wystąpić z „Dziewczynkami Sprężynkami”. Dzięki uprzejmości Burmistrza Miasta w korytarzu naszej siedziby przygotowujemy do ekspozycji 4 częściową płaskorzeźbę „Fedrunek” wykonaną przez ś.p. Piotra Lipiny, więc jak widać propozycji i działań nie brakuje. Apelujemy do mężczyzn na emeryturze - zasilcie nasz męski zespół Kliki.

H. Machnik

Nie marnujmy ciepła

Nie trzeba marznąć, żeby korzystać z ciepła rozsądniej. Wystarczy zastosować te same metody, które sprawdzają się przy używaniu wody, czy prądu. Korzystaj z ciepła wtedy, kiedy jest ci ono potrzebne. A gdy nie korzystasz, ograniczaj zużycie. W pustym pomieszczeniu, w którym nikt nie przebywa, nie ma potrzeby nadmiernego ogrzewania. Wydaje się to całkiem rozsądne, jednak – jak pokazują badania większość z nas przegrzewa mieszkania. A jak przekonuje Polskie Towarzystwo Alergologiczne, najzdrowiej żyje się w 20 stopniach.

www.20stopni.pl

20°C
20 STOPNI
DLA KLIMATU

Ciepłownia
Hydrotowy

C CIEPŁO
SYSTEMOWE

PATRONAT
PTA
Polskie Towarzystwo
Alergologiczne

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Rydultowy, ul. Tetmajera 150
tel. 32 72 94 068, 32 72 94 933**

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
podpisanych kontraktów z NFZ**

Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna, Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna, Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień, Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe,

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
usług komercyjnych (odpłatnych)**

- Panele Fotowoltaiczne (Longi, Suntech, Vsun, Ecodelta, Jolywood oraz wiele innych)
- Inwertery (w tym mikroinwertery Hoymiles),
- Pompy ciepła
- Grzejniki i Folie na podczerwień,
- Piece na pellet,
- Pellet,
- Magazyny Energii.

BEST EKO

44-280 Rydultowy, ul. Gajowa 20
Tel: 799 169 992
e-mail: bestekopl@gmail.com

KORZYŚCI:

- Zakup razem z montażem
- Dofinansowanie
- Liczne promocje
- Dla każdego klienta karta do Kauflandu z ustaloną kwotą (każdy zakup u nas powoduje doładowanie karty).

Zapraszamy do naszego biura

Twoje biuro nieruchomości
Grupa Fibra Sp. z o.o.

Sprawdź nas:)

Chcesz kupić

lub sprzedać nieruchomość?

Zadzwoń: tel.: 668 714 406

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydultów, Rydultowy, ul. Plebiscytowa 47, tel. +48 515 828 453; Kolegium Redakcyjne (tel. +48 514 430 689, +48 510 791 300); Red. Nacz. Joanna Rusok, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: W. E. Jankowska, członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, J. Majer, J. Oleś, A. Kolodziej, L. Majer, Ewa Wierzbńska-Kloska; e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmrzydultowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, komputerowy skład gazety: Janina Oleś. Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydultowy, FOTO SYCHA Rydultowy, fotoreporterzy: Bernadeta Oślizły, Damian Bizoń, Roman Gunia. Druk gazety: MZ Druk Radlin. Materiały zamieszczone w „Kluce” są zastrzeżone. Redakcja nie odpowiada za treść nadesłanych do druku korespondencji. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji nadesłanych tekstów.